

Eiropas
Komisija

PANORAMA

Pievēršanās reģionālajai politikai un pilsētpolitikai

2019. GADA vasara / Nr. 69

Morāvija-Silēzija izklūst no tās rūpnieciskās pagātnes

INTERREG
SADARBĪBAS
GARS

PERSPEKTĪVĀ
PLĀNOŠANA AR
RŪPNIESCISKO
PĀRKĀRTOŠANOS

Reģionālā
politika un
pilsētpolitika

PANORAMA

Šajā numurā...

Žurnāla *Panorama* vasaras izdevumā apskatīts plašs tēmu loks un iekļauts pēdējais atvadu ievadraksts no mūsu komisāres Korinas Krecu (*Corina Crețu*), kura drīzumā atstās šo amatu.

Mūsu padziļinātais reģiona pārskats šajā izdevumā ir veltīts Morāvijai-Silēzijai Čehijā ar interviju ar reģiona vadītāju Ivo Vondrāku (*Ivo Vondrák*), projektu piemēriem un analīzi par to, kā viņiem veicas ar pāreju no ogļrūpniecības nozares uz klimata pārmaiņu ziņā neitrālu ekonomiku. Tāpat mēs sniegsim ieskatu starptautiskajā sadarbībā, izmantojot *Interreg* programmu, iekļaujot paraugpraksi un projektus no visa kontinenta, un tajā, kā ES kompetences sistēma ļauj efektīvi pārvaldīt ES fondus.

Sadaļā “Vienkāršiem vārdiem” mēs iepazīstinām ar pārdomām, kurās dalās divi Eiropas Parlamenta deputāti no REGLI komitejas — Konstance Krēla (*Constanze Krehl*) un Jans Olbrihts (*Jan Olbrycht*) —, kā arī uzzinām jauniešu pieredzi, piedaloties mediju programmā *Youth4Regions*.

Šajā numurā ir sniegts ieskats tajā, kā Platjoslas kompetences biroju tīkls palīdz sašaurināt digitalizācijas plaisu starp reģioniem un kā starpreģionālā sadarbība palīdz paaugstināt kibernetiku. Projektu sadaļā apmeklējām Kipru, Franciju, Kanāriju salas un Itālijas/Austrijas pārrobežu reģionu.

Patīkamu lasīšanu!

AGNESE MONFRĒ (AGNÈS MONFRET)

Komunikācijas nodaļas vadītāja, Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts, Eiropas Komisija

4

10

26

44

IEVADRAKSTS.....	3	MORĀVIJA-SILĒZIJA: DINAMISKA VIETA.....	26
RŪPNIECISKĀS PĀRKĀRTOŠANĀS IZMĒĢINĀJUMA INICIATĪVA.....	4	DATU PUNKTS: RISKĀ NOVĒRŠANA.....	36
KOMPETENCES SISTĒMA EFEKTIVITĀTEI.....	8	VIETĒJĀ SINERĢIJA KIBERDROŠĪBAI.....	38
INTERREG DARBĪBĀ.....	10	VAIRĀKDIMENSIJU POLITIKA.....	40
ZAĻĀ GAISMA ELEKTRONISKAJAI UZRAUDZĪBAI.....	18	JAUNUMI ĪSUMĀ.....	42
TURPMĀKĀ KOHĒZIJAS POLITIKA.....	20	PLATJOSLAS SAKARU ĀTRUMA PALIELINĀŠANA.....	44
EIROPAS TUVINĀŠANA.....	22	PROJEKTI NO KANĀRIJU SALĀM, KIPRAS, FRANCIJAS, AUSTRIJAS UN ITĀLIJAS.....	47
JAUNIEŠU PIEEJA ES KOHĒZIJAI.....	24		

IEVADRAKSTS

Godājamie lasītāji!

Brīdī, kad lasīsiet šos vārdus, es vairs nebūšu reģionālās politikas komisāre. Neskatoties uz to, vēlos izmantot šo ceturkšņa tikšanos ar jums, lai pateiktu, kāds pagodinājums man ir bijis kalpot kohēzijas politikas labā.

Kad 2014. gada novembrī darbu uzsāka Junkera Komisija, Eiropas pilsoņi neapšaubāmi sagaidīja no tās rīcību attiecībā uz vairākām nopietnām problēmām, dažas no kurām bija atgūšanās no ekonomiskās krīzes, eiro stabilizācija un ES sagatavošana Parīzes nolīgumam par klimata pārmaiņām. Un tieši to mēs centāties darīt ar Investīciju plānu Eiropai, izveidojot enerģētikas savienību un digitālo vienoto tirgu, un, protams, ar kohēzijas politikas ieguldījumiem.

Jaunākie dati liecina, ka katrs pirms pieciem gadiem kohēzijas politikā ieguldītais eiro piecu gadu laikā radīs papildu iekšzemes kopproduktu gandrīz trīs eiro apmērā. Šis spilgtais piemērs ir pašizskaidrojošs, bet kohēzijas politikas ietekme sniegtas krietni tālāk par skaitļiem.

Gandrīz piecus gadus man bija izdevība viesoties simtiem reģionos visā ES un tikties ar visiem tiem apņēmības pilnajiem cilvēkiem, kuri vada un īsteno ES projektus uz vietas. Šī unikālā pieredze ir apstiprinājusi manu pārliecību par to, ka kohēzijas politika ir instruments Eiropas pilsoņu ikdienas uzlabošanai un būs tāda arī turpmāk. Ar tās palīdzību finansējums ir novirzīts slimnīcām, skolām, transportam, lauku apvidiem, pilsētām, pārrobežu reģioniem un attālām salām. Kā ES galvenā ieguldījumu politika tā ir devusi ieguldījumu sociālā, ekonomiskā un kultūras auduma aušanā, kas mūs visus satur kopā.

Un lai turpinātu uzlabot kohēzijas politikas ietekmi, manā amata pilnvaru laikā ir uzsāktas vairākas būtiskas iniciatīvas. Ar to es domāju Labākas īstenošanas darba grupu, kas palīdzēja daudzām dalībvalstīm efektīvāk izmantot atlikušos ES līdzekļus 2007.–2013. gada periodā; augsta līmeņa grupu

vienkāršošanas jautājumos, lai padarītu Eiropas strukturālo un investīciju fondu noteikumus vienkāršākus finansējuma saņēmējiem; mūsu aicinājumu dalībvalstīm 2015. gadā novirzīt daļu no kohēzijas politikas finanšu piešķirumiem bēgļu un migrantu krīzes novēršanai; divas pilotiniciatīvas atpalcības novēršanai reģionos un pārejas posmā esošiem ogļu ieguves reģioniem, lai atbalstītu to ekonomiskās pārmaiņas un palīdzētu tiem labāk izmantot globalizācijas iespējas un tehnoloģiskās pārmaiņas.

Ir visai skaidri redzams, ka kohēzijas politika ir visspilgtākā Eiropas solidaritātes izpausme. Šī iemesla dēļ laikā, kad tika gatavoti Komisijas priekšlikumi 2021.–2027. gada plānošanas periodam, es kopā ar kohēzijas politikas atbalstītājiem dedzīgi aizstāvēju politiku, kas joprojām tiktu īstenota visos reģionos. Un mums tas izdevās: netiks aizmirsts neviens reģions, neviens iedzīvotājs.

Protams, kohēzijas politika nevar sniegt taustāmus rezultātus uz vietas bez vietējo un reģionālo pašvaldību, dalībvalstu, pilsoniskās sabiedrības, kopienu, projektu vadītāju un finansējuma saņēmēju atbalsta. Šī iesaiste atspoguļo tās dziļāko būtību: partnerību un savstarpēju uzticēšanos. Nākamā desmitgade nesīs daudzus jaunus izaicinājumus, un mums būs jāturas kopā, lai pieņemtu šos izaicinājumus. Savukārt es tupināšu ar savu darbu veicināt kohēzijas un solidaritātes vērtības, līdz ar to esmu droša, ka mūsu ceļi atkal krustosies Eiropas projekta ietvaros. ■

Korina Krecu (Corina Crețu)
Eiropas reģionālās politikas komisāre

Iedvesmojoša rūpnieciskā pārkārtošanās visos reģionos

Saskaroties ar globalizāciju, straujām tehnoloģiskām pārmaiņām un nepieciešamo pāreju uz mazoglekļa ekonomiku, ES izstrādā vairākas reģionālas pilotprogrammas, lai atrastu jaunus veidus, kā ieguvumus godīgi sadalīt starp iedzīvotājiem un nodrošināt to, ka it visur tiek veiksmīgi īstenota rūpnieciskā pārkārtošanās.

Globalizācija, jaunas tehnoloģijas un centieni cīņā pret klimata pārmaiņām būtiski un strauji maina veidu, kā mēs dzīvojam un strādājam. Šīs pārmaiņas nes sev līdzi vairākas iespējas. Izaicinājums Eiropas Savienībai ir nodrošināt to, lai visi iedzīvotāji visos reģionos būtu ieguvēji no šīm iespējām un būtu labāk sagatavojušies nākotnes kopienām un darbvietām.

Kamēr daži reģioni cīnās ar ekonomiskām grūtībām un citi izbauda panākumus, vairāki ir iestrēguši kaut kur pa vidu. Iespējams, ka tajos atrodas augsta līmeņa uzņēmumi, spēcīgas universitātes, un reģioniem ir ievērojams industriālais mantojums, taču daudziem tradicionālajiem uzņēmumiem un strādājošajiem ir grūtības iet kopsolī ar tehnoloģiskajām pārmaiņām un mainīt ražošanas modeļus.

Veiksmīgas rūpnieciskās pārkārtošanās sasniegšana visā Eiropā, neaizmirstot nevienu no šiem iedzīvotājiem un uzņēmumiem, prasa apjomīgus ieguldījumus ražošanā, apmācībā,

pētniecībā un inovācijā kopā ar fundamentālām sistēmiskām pārmaiņām. Šī iemesla dēļ Eiropas Komisija izveidoja virkni izmēģinājuma programmu ar cerību, ka tās sniegs vērtīgu pieredzi par to, kā nodrošināt, lai it visur tiktu nodrošināta veiksmīga rūpnieciskā pārkārtošanās.

“Ar šīm ekonomisko pārmaiņu stratēģijām jānodrošina tas, lai no nākotnes ekonomiskajiem panākumiem, kuru pamatā ir inovācija, ieguvēji nebūtu tikai daži”, saka Pīters Berkovics (*Peter Berkowitz*), REGIO ĢD Gudras un ilgtspējīgas izaugsmes nodaļas vadītājs. “Nav pietiekami labi, ja galvenie pilsētu centri ar pilnu jaudu dodas uz priekšu, bet aizmirst par apkārt esošajām mazpilsētām un lauku apvidiem.”

Potenciāla aktivizēšana

Risinot rūpnieciskās pārkārtošanās problēmu, Eiropa saskaras ar pieciem plašiem, savstarpēji saistītiem izaicinājumiem: strādājošo un uzņēmumu sagatavošana nākotnes darbvietām; palīdzēšana uzņēmumiem visās ekonomikas jomās izmantot jaunas idejas un lietderīgi izmantot jaunākās tehnoloģijas; reģionu pārejas uz mazoglekļa ekonomiku nodrošināšana; uzņēmējdarbības un jaunu uzņēmumu veidu sekmēšana; jaunu tehnoloģiju un darba modeļu izmantošanas veicināšana, lai sekmētu sociālo iekļaušanu.

Vairāki reģioni, kuros vēsturiski atradušās oglekļietilpīgas nozares, joprojām saskaras ar tradicionālo nozaru norietu. Tajā

pašā laikā tiem vienlaikus nākas saskarties ar pielāgošanos ceturtnās rūpniecības revolūcijas izaicinājumiem un tās kompleksajām, digitālajām un pielāgotajām sistēmām.

Eiropai ir jāstiprina šo reģionu modernizēšanās un inovācijas spēja, veicinot ieguldījumus jaunās tehnoloģijās un pieņemot pārmaiņas, kuras nes digitalizācija un pāreja uz mazoglekļa ekonomiku.

Kohēzijas politika ir galvenais ES politikas instruments, lai risinātu strukturālās pārmaiņas, kas saistītas ar enerģētisko un rūpniecisko pārkārtošanos. 2014.–2020. gada plānošanas periodā 30 % finansējuma jeb 120 miljardi EUR tika piešķirti tam, lai palīdzētu reģioniem kļūt konkurētspējīgākiem un aktivizētu to inovācijas potenciālu pārdomātu specializācijas stratēģiju kontekstā, kas palīdz reģioniem dažādot to ekonomiku un izveidot darbvietas, pamatojoties uz reģionu raksturīgajām stiprajām pusēm.

Taču tikai ar finansējumu vien nepietiek — Eiropas Komisijas trīs izmēģinājuma pasākumu mērķis ir izmantot Eiropas stiprās

pusēs: tās daudzveidību, dinamismu un vēlēšanos izmēģināt jaunas pieejas vietējā, reģionu un valstu līmenī.

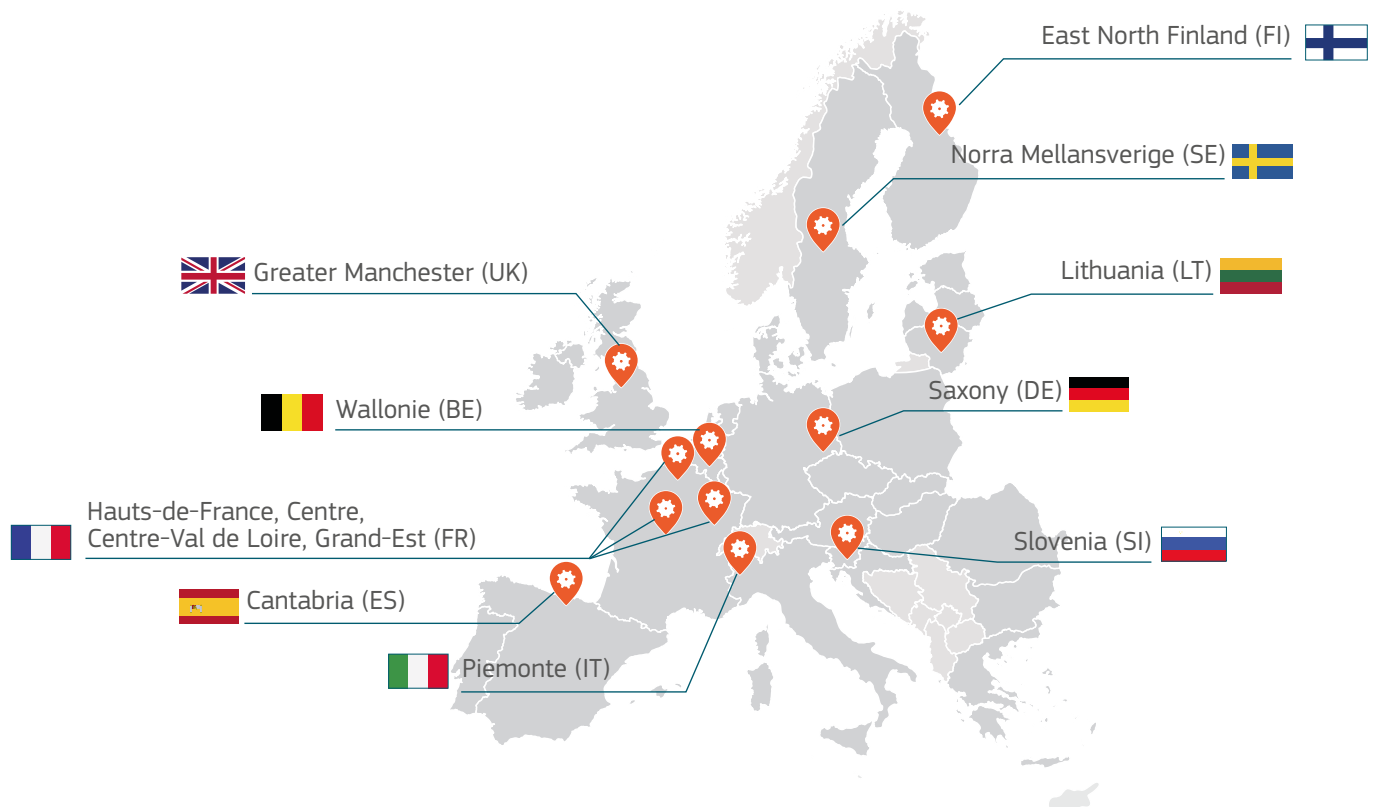
Dzīvās laboratorijas

Izmēģinājuma iniciatīva **Reģioni, kuros notiek rūpnieciskā pārkārtošanās**, tika uzsākta 2018. gadā, lai palīdzētu reģioniem izstrādāt jaunas pieejas izaugsmes un produktivitātes stiprināšanai, saskaroties ar rūpniecisko pārkārtošanos. Desmit reģioni un divas dalībvalstis strādā kopā ar speciālistiem no Komisijas, lai veicinātu to inovācijas spēju, likvidētu šķēršļus investīcijām, sniegtu strādājošajiem atbilstošas prasmes un sagatavotos pārmaiņām rūpniecībā un sabiedrībā. Izmēģinājuma iniciatīvas mērķis ir izstrādāt mērķtiecīgus politikas instrumentus, lai risinātu šīs problēmas.

Pirmajā posmā komandas ar Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas un Komisijas palīdzību analizēja esošos politikas instrumentus un identificēja katram reģionam raksturīgās problēmas. Tādējādi katram no 10 reģioniem un

Reģioni, kuros notiek rūpnieciskā pārkārtošanās

divām dalībvalstīm tika piešķirti 300 000 EUR, lai izmēģinātu jaunu pieeju rūpnieciskās pārkārtošanās īstenošanai un pārbaudītu politisku risinājumu vienai vai vairākām problēmām, kas identificētas semināru laikā.

“Tā būs kā sava veida dzīvā laboratorija, kurā ikviens reģions mēģinās atrast jaunus risinājumus sarežģītām problēmām”, saka Berkovics. “Tie saņems dotācijas šīs izmēģinājuma iniciatīvas īstenošanai, un mēs cieši sadarbosimies ar tiem, lai apgūtu iegūto pieredzi un tādā veidā citi reģioni un pilsētas varētu no tā gūt labumu. Mēs REGIO ĢD esam pārliecināti par to, ka Eiropas daudzveidība ir nozīmīga tās stiprā puse, un mums ir jāveicina eksperimentēšana.”

Viņš norāda, ka ir nepārprotama vajadzība atbalstīt tradicionālos uzņēmumus, kā arī jaunuzņēmumus. Mazākiem un senākiem uzņēmumiem nereti ir ierobežotas iespējas pārņemt un izmantot jaunas tehnoloģijas, jo īpaši, kad vietējam darbaspēkam nav atbilstošu iemaņu, apmācības un izglītības. Šo problēmu risināšanai ir nepieciešama spēcīgāka saikne starp uzņēmējdarbības, augstākās izglītības un arodapmācības politiku.

Piemēram, vairāki mazie un vidējie uzņēmumi (MVU) Francijas Centra-Valdeluāras reģionā saskaras ar pastāvīgu iemaņu neatbilstību un grūtībām atrast un noturēt kvalificētu personālu. Izmantojot specializētu darbinieku atlasē platformu, kas izveidota kā daļa no šīs pilotprogrammas, reģiona mērķis ir strādāt tieši ar MVU, lai noteiktu darbinieku atlasē vajadzības, nodrošinātu konsultācijas un atbalstītu cilvēkresursu stratē-

ģijas. Mērķis ir uzlabot personāla vadību, labāk prognozēt rūpnieciskās pārkārtošanās problēmas un izmantot tehnoloģijas, kas pēc būtības maina darbvietas rūpniecībā.

Reģioniem ir jāizveido un jāsekmē atvērtas inovācijas sistēmas un jāizstrādā finanšu mehānismi mazākiem uzņēmumiem ar iniciatīvām inovatīvām aktivitātēm, kuru mērķis ir produktu izstrāde. Somijas ziemeļaustrumu daļā MVU izmēģinās starpreģionu kuponu sistēmu, kas ļaus tiem iegādāties pakalpojumus, lai veicinātu to inovācijas spēju un stiprinātu dalību lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē. Šī programma pievērsīsies projektiem, kuros uzņēmumi izstrādā kopīgus investīciju projektus ar pētniecības un tehnoloģiju nozares uzņēmumiem un ievieš inovācijas nozarē, tajā pašā laikā risinot aprites ekonomikas jautājumus.

Kopienu aizsargāšana

Otrs izmēģinājuma projekts **Pārejas posmā esoši ogļu ieguves reģioni** pievērsas agrākajiem ogļu ieguves reģioniem. Ogļu ieguves un patēriņa apjomu samazināšanās ir daļa no ES pārejas uz oglekļa ziņā neitrālu ekonomiku — šī pāreja saistīta ar vairākām sociālekonomiskajām problēmām. Aptuveni 185 000 Eiropas iedzīvotāju joprojām ir tieši nodarbināti aktīvajā ogļrūpniecībā 41 reģionā 12 ES valstīs. Tiek lēsts, ka vēl 53 000 strādā ogļu termoelektrostacijās. Bez nākotnes plānošanas ilgtermiņā visdrīzāk, ka pārejas posms šiem cilvēkiem būs grūts. Reģioni, kas iepriekš bijuši atkarīgi no ogļēm,

nozāres norieta dēļ var desmitgadēm ciest no strukturālā bezdarba, kas būtiski ietekmētu to kopienas un finanses.

Lai gan pārejai uz oglekļa ziņā neitrālu ekonomiku kopumā vajadzētu atstāt pozitīvu ietekmi uz ES, politikas veidotāji atzīst, ka tā potenciāli var arī palielināt sociālās un reģionālās atšķirības. Mēģinot ar to cīnīties, Komisijas mērķis ir ar šo pilotprogrammu palīdzēt ogļu ieguves un oglekļietilpīgiem reģioniem plānot strukturālas pārmaiņas, kas saistītas ar enerģētikas pāreju, un rēķināties ar negatīvu sociālekonomisko ietekmi.

Komisijas ekspertu komandas nodrošina atbalstu 18 izmēģinājuma reģioniem astoņās dalībvalstīs, savukārt Eiropas līmeņa platforma pulcina ieinteresētās personas, nodrošina piekļuvi tehniskajam atbalstam un spēju veidošanai un ļauj ogļu ieguves reģioniem dalīties pieredzē ar vietējiem un valstu pārstāvjiem, sociālajiem partneriem, rūpniecības un sabiedrības pārstāvjiem.

Šīs komandas sadarbojas ar reģionālajām un valsts iestādēm, lai izstrādātu risinājumus, kas paātrinās dažādošanas un tehnoloģiskās pārejas procesu. Tās arī konsultē reģionālās iestādes tādos jautājumos kā piekļuve finansējumam, lietpratīgās specializācijas stratēģiju īstenošana, inovatīvas uzņēmējdarbības rosināšana un dekarbonizācijas stratēģiju īstenošana. Finansiālais atbalsts ir pieejams tādiem ieguldījumiem, kas veicina izaugsmi un darbvietu radīšanu, piemēram, inovācijas, pārejas uz tīru enerģiju un sociālās iekļaušanas jomās.

Investēšana inovācijā

Trešā un noslēdzošā izmēģinājuma programma ir **Jaunu vērtību ķēžu izveide ar starpreģionu ieguldījumiem inovācijā**. Lai gūtu labumu no globalizētās ekonomikas, Eiropas reģioniem un pilsētām ir pilnvērtīgi jāizmanto iespēja palielināt inovatīvu tehnoloģiju un jaunu uzņēmumu skaitu vienotā tirgū. Tas nozīmē apvienot spēkus, iesaistot uzņēmumus, pētniekus un valsts iestādes no visas ES tādu lietpratīgas specializācijas prioritāro jomu izstrādē, kas atbilst to konkurētspējīgajām nišām, un izstrādāt inovatīvas programmas.

2017. gadā Komisija izsludināja uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, kurā tā izvēlējās deviņas starpreģionālās partnerības, kuras tagad izmēģina jaunas pieejas šo vērtību ķēžu veidošanai. Šīs partnerības atbalstīja Komisijā darbojošās komandas, kuru sastāvā ietilpst dažādu jomu eksperti. Ikvienu partnerību arī no Eiropas Reģionālās attīstības fonda saņem ārpakalpojumu konsultācijas pakalpojumus, kuru vērtība

nepārsniedz 200 000 EUR, savas darbības izvēšanai un komercializācijai. Daudzi reģioni ir ierosinājuši idejas, kas tiks iekļautas ieguldījumu projektos, kuri tiks izstrādāti vairākās jomās, tostarp bioekonomikas, kibernetikas, 3D drukas un atjaunojamo jūras energoresursu jomās.

Sēklu iedēstīšana

2021.–2027. gada kohēzijas politika ļaus dalībvalstīm un reģioniem atbalstīt rūpniecisko pārkārtošanos visaptverošā un elastīgā veidā kā daļu no nākamās paaudzes lietpratīgas specializācijas stratēģijām. Lai nodrošinātu, ka neviens reģions netiek aizmirsts, reģioniem un pilsētām būs jādarbojas jaunos veidos, jāmaina domāšana un jāpalielina spējas izstrādāt un īstenot risinājumus. Līdz ar to ir nepieciešams steidzami apvienot visu ieinteresēto personu spēkus un zināšanas, paļaujoties uz izmēģinājuma pasākumu pieredzi, un nodrošināt visaptverošu paraugprakses izplatīšanu visā ES.

“Mēs vietējā līmenī iedēstām sēklas, no kurām jāizaug ilgtspējīgi un iekļaujoši Eiropai”, saka Berkovics. “Protams, ekonomiskā, taču arī sociālā un politiskā līmenī viss sākas reģionos, pilsētās un MVU. Visi šie pavedieni ir saistīti, un mūsu rīcībai jāskar tās lietas, kas ir būtiskas cilvēku ikdienas dzīvē, neatkarīgi no to dzīvesvietas.”

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<https://europa.eu/!pG78Wk>

Kompetences stiprināšana ES finansējuma pārvaldībai

Kā var novērtēt profesionālās, darbības vai vadības kompetences, kas jūsu iestādei nepieciešamas lietderīgākai un efektīvākai ES fondu pārvaldībai? Kā var izveidot plānu šādu kompetenču attīstīšanai? ES kompetences sistēma sniedz atbildes uz abiem šiem jautājumiem.

Visas Eiropas Reģionālās attīstības fonda un Kohēzijas fonda pārvaldībā iesaistītās publiskā sektora iestādes — valstu koordinējošās struktūras, vadošās, revīzijas un sertifikācijas iestādes, kopīgie sekretariāti un starpniekiestādes — var izmantot ES kompetences sistēmu, lai noteiktu un risinātu kompetences nepilnības un pielāgotu iestāžu apmācības stratēģijas.

Komisijas Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāta (REGIO ĢD) izveidotajā instrumentā ietilpst:

- › **ES kompetences sistēma**, kas ietver pārvaldei un amatpersonām nepieciešamo kompetenču kopumu;
- › **uz tīmekļa resursiem balstīts pašnovērtēšanas rīks**, kas dod iespēju darbiniekiem novērtēt savu prasmju līmeni attiecībā uz katru konkrētajam amatam nepieciešamo kompetenci. Tas palīdzēs definēt mērķus turpmākajai attīstībai.

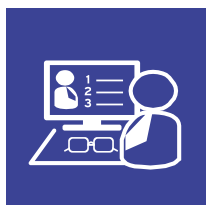
Amatpersonas var izmantot šo rīku, lai novērtētu savas zināšanas un kompetences, vadoties pēc intuitīvi saprotamas vērtēšanas sistēmas. Tādējādi tas palīdz organizācijām un to dalībniekiem apzināties savas stiprās un vājās puses.

PAŠNOVĒRTĒŠANAS RĪKS

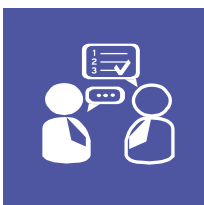
AR PAŠNOVĒRTĒŠANAS RĪKU TIEK IDENTIFICĒTAS KOMPETENČU ATTĪSTĪŠANAS VAJADZĪBAS

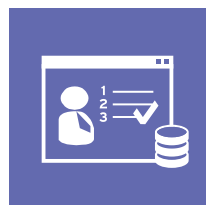
Darbinieks novērtē savas kompetences

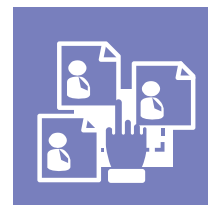
Vadītājs sniedz savu vērtējumu

Darbinieks un vadītājs apspriež vērtējuma rezultātus

Tiek ģenerēts individuālā vērtējuma ziņojums

Tiek apkopoti individuālo vērtējumu rezultāti

Regulāra šī rīka izmantošana palīdz izveidot darbinieku profesionālās izaugsmes ceļus. Būtisks instrumenta elements, kas īpaši svarīgs vadītājiem, ir iespēja apkopot datus no visu darbinieku pašnovērtējumiem, lai izveidotu pārskatu par iestādi kopumā. Šie konstatējumi var kalpot par pamatu apmācības un attīstības plānu izstrādei, lai novērstu nepilnības.

Šis ērti lietojamais un elastīgais instruments aptver visu kompetenču spektru, un to var izmantot visu veidu pārvaldes iestādēm neatkarīgi no to lieluma, kā arī — tas ir pielāgots iestāžu vajadzībām, piemēram, vai tās pārvalda valsts vai reģionālu programmu. Tas var būt būtisks rīks, izstrādājot, plānojot un izveidojot struktūras, procedūras un resursus nākamajam Kohēzijas politikas plānošanas periodam 2021.–2027. gadam.

Gala rezultātā tas sekmē valsts pārvaldes darbības uzlabošanu un līdz ar to arī iedzīvotājiem un uzņēmumiem sniegto pakalpojumu kvalitāti.

REGIO ĢD tīmekļa vietnē atradīsiet:

- › informāciju par to, kā iegūt piekļuvi pašnovērtēšanas rīkam;
- › norādījumus lietotājiem 22 valodās;
- › brošūru un infografiku.

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

Lai iegūtu piekļuvi vai saņemtu atsauksmes par rīku, lūdzu, sazinieties ar:

REGIO-COMPETENCY-FRAMEWORK@ec.europa.eu

Lai uzzinātu vairāk par rīku un iegūtu norādes par to, kā to lietot: <https://europa.eu/ICP84pW>

Interreg: Eiropas gars darbībā

Interreg transnacionālā sadarbība palīdz risināt kopīgas problēmas un nes labumu iedzīvotājiem pilsētās un reģionos visā Eiropā

Kas nodrošina to, ka notiek cīņa ar mežu ugunsgrēkiem Balkānu reģionā, nelaimes gadījumiem uz ūdens Baltijas jūrā, klimata izmaiņām Alpu reģionā, gaisa piesārņojumu Eiropas metropolēs vai tiek aizsargāta bioloģiskā daudzveidība Donavas deltā? Šie jautājumi rūp ne tikai valstu līmenī, tādēļ ir viegli pamanīt to, kādēļ sadarbība, kas sniedzas pāri valstu robežām, un sadarbība plašākos Eiropas reģionos ir tik būtiska, lai aizsargātu gan iedzīvotājus, gan dabu. Un kā tā tiek īstenota? *Interreg* transnacionālās sadarbības projekti pašreiz palīdz risināt šeit uzskaitītās kopīgās problēmas.

Kā būtu, ja varētu taupīt enerģiju, ieviešot jaunas tehnoloģijas un tajā pašā laikā samazinot siltumnīcefekta gāzu emisijas? Vai izmēģināt jaunus risinājumus transporta infrastruktūrai pilsētās un nomaļās teritorijās, kas būtu videi draudzīgāki, tomēr pieejami? Labākais veids ir runāt ar kaimiņiem: strādāšana kopā un apmaiņšanās ar zināšanām ietaupa ikviena laiku un naudu. Taču tas, kas labi darbojas pie Vidusjūras, ne vienmēr ir labākais risinājums Centrāleiropas reģionos.

Interreg transnacionālā sadarbība sniedz arī teritoriālo kohēziju. Kā uzņēmējam jums var būt ideja jaunam produktam, taču jūs nevarat atrast forumu, kur to apspriest, vai laboratoriju, kur to izmēģināt. Piekļuves nodrošināšana un dalīšanās ar inovāciju infrastruktūru plašākā lokā var izrādīties ļoti noderīga. *Interreg* sadarbība palīdz atrast šādas iespējas, uzlabo piekļuvi pētniecībai un sagatavo mazos un vidējos uzņēmumus globālā tirgus iekarošanai.

Pievienotā vērtība

Transnacionālās sadarbības projektos spēkus apvieno cilvēki no valsts sektora, pētnieciskām un akadēmiskām institūcijām, kā arī uzņēmumiem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām dažādās valstīs. Jautājumi, kas tiem visiem rūp, motivē iesaistīties transnacionālajā sadarbībā, lai palīdzētu veidot uzticēšanos, kurai nepastāv robežas, un veicināt Eiropas integrāciju.

Visā Eiropā ir izveidotas 15 transnacionālas programmas, kurām no ES budžeta laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam atvēlēts finansējums 2,1 miljarda EUR apmērā. Transnacionālā sadarbība sniedz pievienoto vērtību iedzīvotājiem, kā arī uzņēmumiem ES reģionos. Tā demonstrē pragmatisku pieeju, lai Eiropas Savienību padarītu drošāku, zaļāku, lietpratīgāku, ciešāk savienotu un pārtikušāku.

Eiropas teritoriālās sadarbības (ETS) ietvaros starptautiskā sadarbība sniedz teritoriālajai sadarbībai nozīmīgu dimensiju. Tā ļauj mums paskatīties uz savu kontinentu plašākā stratēģiskajā perspektīvā, ļaujot mums atklāt tās iespējas un problēmas, ar kurām mūsu iedzīvotāji, pārvaldes iestādes un uzņēmumi ikdienā sastopas. Uzskatu, ka Eiropā daudz ir paveikts un daudz joprojām ir jāpaveic ar transnacionālajiem projektiem, tādējādi satuvinot mūsu kontinentu jēgpilnā un stratēģiski stabilā veidā.

Karls-Haincs Lamberts (Karl-Heinz Lambertz), Reģionu komitejas priekšsēdētājs

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA PALĪDZ DARBOTIES MAKROREĢIONĀLAJĀM STRATĒGIJĀM

Makroreģionālā stratēģija ir Eiropas Komisijas apstiprināts integrēts satvars, lai valstis un reģioni risinātu tādas kopējas problēmas, ar kurām saskaras noteikta ģeogrāfiska teritorija un kuras nevar atrisināt izolēti, bet ir nepieciešama starptautiskā sadarbība.

Pašreiz stratēģijas ir četriem makroreģioniem

- > Baltijas jūras reģionam (EUSBSR)
- > Donavas reģionam (EUSDR)
- > Adrijas un Jonijas reģionam (EUSAIR)
- > Alpu reģionam (EUSALP)

Kā transnacionālās *Interreg* programmas atbalsta šīs stratēģijas

- > *Interreg* transnacionālie projekti dod būtisku ieguldījumu stratēģiju mērķos un darbībās. Savukārt pretī tie iegūst politisko atbalstu un lielāku atpazīstamību.
- > Transnacionālās programmas ir viena no finansējuma iespējām stratēģiju īstenošanai.
- > Transnacionālās programmas jo īpaši sniedz atbalstu stratēģiju pārvaldībai vairāku pasākumu veidā, sākot no finansējuma prioritārās jomas koordinatoriem līdz pasākumu organizēšanai ar ieinteresētajām personām un stratēģiju popularizēšanai.

“ Kad jūs redzat, ka citi cilvēki redz tās pašas iespējas, saskaras ar līdzīgām problēmām un atrod veidus, kā tās pārvarēt, un nonāk ne gluži līdz tādiem pašiem, bet līdzīgiem secinājumiem par to, kā rīkoties tālāk, tas sniedz iespēju apgalvot, ka tas tā ir, tas parādās ikvienā valstī. ”

RemoAge projekta partneris, Ziemeļu reģionu un Arktikas programma

GALA ATSKAITE

Saskaroties ar dabas katastrofām, nelaimes gadījumiem, kas skar plašākus ģeogrāfiskos apvidus, klimata pārmaiņu ietekmi vai bioloģiskās daudzveidības samazināšanos, ir acīmredzams, ka pārrobežu sadarbība ir efektīvākais veids, kā aizsargāt Eiropas kopējās intereses.

Mežu ugunsgrēkos ik gadu tiek iznīcināti vidēji 4000 kvadrātkilometru Eiropas teritorijas, atstājot postošu ietekmi uz ekosistēmām, cilvēku veselību un klimatu. Turklāt ilgstošu sausuma periodu dēļ laukus un mežus īpaši apdraud ugunsgrēki.

Interreg projekta partneri no kaimiņvalstīm apvieno spēkus, lai novērtētu riskus un tos novērstu, kā arī efektīvāk aizsargātu skartās teritorijas. Piemēram, **DriDanube** projektā izstrādātais tiešsaistes pakalpojums nodrošina sausuma pārraudzību un savlaicīgi izplata brīdinājumus 10 valstīs visā Donavas reģionā. “Dialoga veidošana starp dažādām ieinteresētajām personām valsts un reģionālā līmenī ļauj radīt labāku izpratni par problēmu. Mēs esam labāk sagatavoti kopīgai rīcībai”, saka Zorica Serdeviča (*Zorica Srđević*) no Serbijas Novisadas Universitātes Lauksaimniecības fakultātes. Starpinstiūciju pārvaldības stratēģijas ietvaros pirms un pēc sausuma periodiem, kā arī to laikā sadarbojas valstu iestādes, lauksaimnieki un ūdens resursu apsaimniekotāji, ne vien apmainoties ar informāciju, bet arī nepieciešamības gadījumā apvienojoties kopīgai rīcībai.

No krīzēm uz risku pārvaldību

“Mežu ugunsgrēki ir epidēmijas ar neparedzamām sekām attiecībā uz vidi un iedzīvotājiem. Šī iemesla dēļ mums ir nepieciešama kopīga telpa ārkārtas situāciju pārvaldībai, kurā mēs varam palīdzēt cits citam, popularizējot gan solidaritātes kultūru, gan starptautisko sadarbību”, saka Huans Hosē Munjoša Iglesija (*Juan José Muñoz Iglesias*), ugunsgrēku novēršanas dienesta vadītājs Desas komarkā, Galisijā, Spānijā.

Pateicoties *Interreg* projektam **Fire RS**, Francijā, Spānijā un Portugālē tagad tiek nodrošināta labāka potenciālo ugunsgrēku izcelšanās vietu pārraudzība. Praksē spāņu satelīts,

portugāļu droni un franču kontroles centrs kopīgi darbojas sistēmā, ar kuru tiek uztverti mežu ugunsgrēki plašākā pārrobežu zonā. Cits *Interreg* instruments, **WRF-SFIRE**, analizē laikapstākļus — vēju, temperatūru un mitrumu —, lai informētu glābšanas dienestus un kopienas Bulgārijā, Kīprā un Grieķijā par potenciālu ugunsgrēku izplatību. Pēc veiksmīgas izmēģināšanas Grieķijā ugunsgrēku laikā 2018. gadā *Interreg* projektā **DISARM** izstrādāto sistēmu ir pārņēmuši sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji.

Krīzes situāciju novēršanā svarīgi aspekti ir ne tikai pakalpojumu koplietošana un starptautiskā līmenī izstrādātie instrumenti, bet arī darbības procedūru saskaņošana, kas pierādījās, piemēram, Itālijas kruīza kuģa *Costa Concordia* nelaimes gadījumā ar bojāgājušajiem 2012. gadā. Tagad ar *Interreg* projekta **DiveSMART-Baltic** palīdzību glābšanas koordinācijas centri Igaunijā, Somijā, Lietuvā, Polijā un Zviedrijā izmanto vienādas standarta darbības procedūras un situāciju ziņojumus, lai kopīgajos Baltijas jūras ūdeņos nelaimes gadījumos reaģētu labāk un ātrāk.

Ripoja akmens lejā no kalna

Viens no lielākajiem dabas radītajiem riskiem Alpu reģionā ir saistīts ar krītošiem akmeņiem, tostarp no kūstošajiem Alpu ledājiem. “Izmantojot **RockTheAlps**, vietēja līmeņa eksperimenti tagad tiek izvērsti ES stratēģijas Alpu reģionam ietvaros, lai labāk integrētu mežu ekosistēmas pakalpojumus aizsardzībā no klinšu nogrūvumiem”, skaidro Bēndžamins Ainhorns (*Benjamin Einhorn*), Dabas radīto risku novēršanas Francijas Alpos direktors. Ar jaunu starptautisku sarakstu, kurā iekļauti 10 000 klinšu nogrūvumu gadījumi, ir aizsākta risku zonu karšu izveide, kuru pamatā ir apstākļu analīze un salīdzinājums skartajos reģionos. Tas ļauj modelēt preventīvās darbības, tajā pašā laikā labāk pārvaldot mežu ekosistēmas, lai samazinātu klinšu nogrūvumu risku.

Pieaugoša bioloģiskā daudzveidība uz ES lauksaimniecības zemes

Ar *Interreg* projektiem tiek risināta arī bioloģiskās daudzveidības krīze. Viens no piemēriem ir projekts **PARTRIDGE**, kas apstiprina to, ka starptautiskā sadarbība var palīdzēt novērst satraucošo bioloģiskās daudzveidības lejupslīdi Eiropā uz lauksaimniecībā izmantojamās zemes. Izmantojot

augšupējo pieeju, lauksaimnieki Ziemeļjūras reģionā pārvērš 7 % aramzemes ziedošās pļavās, kur mīt vaboles, lai tādējādi radītu zaļās zonas dzīvībai dabai. Projekts ir piesaistījis ievērojamu interesi, pateicoties vairāk nekā 300 lauksaimnieku, mednieku, dabas aizstāvju un vietējo brīvprātīgo ciešai sadarbībai piecās valstīs. Patiešām, ir novērotas daudzsološas pazīmes, ka putni un kukaiņi šajās vietās atgriežas ātrāk nekā divu gaidu laikā. ES Lauksaimniecības komisārs Fils Hogans (*Phil Hogan*) un politikas veidotāji pievienojās ikoniskajām *PARTRIDGE* pastaigām laukos, lai uzzinātu to, kā darbojas šie pasākumi, kas jau ir iekļauti Nīderlandes agrovīdes programmā. “Es uzskatu, ka mums, lauksaimniekiem, ir jāsadarbojas ar dabu, nevis jādarbojas pret to”, saka Oliveris Mehijis (*Oliver Mehuys*), Flandrijas lauksaimnieks un izmēģinājuma lauka īpašnieks, atsaucoties uz sadarbību šī projekta ietvaros.

Drošāka ES ar lielāku bioloģisko daudzveidību ir tas, ko izvēlētos ikviens pilsonis. Ar pārrobežu sadarbību *Interreg* ļauj kopā rast risinājumu kopīgām problēmām un padarīt šo redzējumu tuvāku iedzīvotājiem.

DriDanube (Donava):

<http://www.interreg-danube.eu/approved-projects/dridanube>

FireRS (Eiropas dienvidrietumu daļa):

<https://www.enerpatsudoe.fr/>

DISARM (Balkānu-Vidusjūras reģions):

<http://www.interreg-balkanmed.eu/approved-project/16/>

DiveSMART-Baltic (Baltijas jūra):

<https://projects.interreg-baltic.eu/projects/divesmart-baltic-4.html>

RockTheAlps (Alpu teritorija):

<https://www.alpine-space.eu/projects/rockthealps/en/home>

PARTRIDGE (Ziemeļjūra):

<https://northsearegion.eu/partridge>

Ar klinšu nogrūvumu uzraudzības palīdzību eksperti var izveidot riska zonu kartes labākai mežu ekosistēmu pārvaldībai

TUVOJAS PĀRMAIŅAS

Divas trešdaļas siltumnīcefekta gāzu emisiju ES rada enerģētikas un transporta nozares. Šī problēma ir dzinējspēks *Interreg* projektiem, kas dod būtisku ieguldījumu klimata un enerģētikas mērķu sasniegšanā, lai līdz 2030. gadam par 40 % samazinātu emisiju apjomu, dodot labumu iedzīvotājiem to ikdienas dzīvē.

Izmantojot dažādas tehnoloģijas, kas Eiropā darbojas visos enerģijas ķēdes posmos, ar starptautiskiem projektiem visā kontinentā tiek izplatītas tādas jauno energoefektīvo tehnoloģiju priekšrocības, kuru izmaksas mums ir pa kabatai.

Enerģijas taupīšana, nodrošinot mājās komfortu

“Tika rasts nepieciešamais risinājums. Es ietaupu daudz naudas par apkuri, jo viss ir krietni labāk nosiltināts nekā iepriekš”, saka Amēlija Goblā (*Amélie Goblas*) no Longo Ziemeļfrancijā. Amēlija pieder pie vienas no ģimenēm, kuras ir ieguvējas no projekta **E=O**, ar kuru tiek radīts tirgus aug-

stākās kvalitātes nulles enerģijas mājokļu atjaunošanai par pieejamu cenu. Šajās ēkās enerģijas patēriņš ir gandrīz identisks ar saražoto enerģiju. Eiropas ziemeļrietumos izstrādātās koncepcijas pamatā ir raita īstenošana vienu nedēļu ilgā laikposmā, pārņemot veiksmīgu modeli no

Vecākas ēkas pilsētā tāpat kā vietējie mājokļi var gūt labumu no renovācijas ar videi draudzīgām metodēm un inovatīvām enerģijas taupīšanas metodēm

Rūpīgi siltināti logi ar žalūzijām ļauj ietaupīt enerģiju un nodrošina veselīgāku klimatu dzīvojamās telpās

Nīderlandes, kura ietvaros visā valstī tika īstenoti 2000 mājokļu atjaunošanas pasākumi. Pateicoties šim projektam, Apvienotajā Karalistē izmēģinājuma kārtā tika pilnībā atjaunoti 17 mājokļi, ļaujot to izvērst vairāk nekā 300 citās māsjaimniecībās. Francijā pēc 22 izmēģinājuma projektiem tiks modernizēti vēl 6500 mājokļi.

Lai gan nulles enerģijas mājokļu modernizācija šķietami ir acīmredzama izvēle, lai samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas un sasniegtu Eiropas klimata un enerģētikas mērķus 2020. gadam, ēku energoefektivitāte neaprobežojas tikai ar māsjaimniecībām. Piemēram, pilsētās vecu ēku renovācijai pievēršas **ENER'PAT**, cits starptautisks projekts, kura ietvaros tiek izmēģināta četru ēku renovācija Portugālē, Francijā un Spānijā, izmantojot netradicionālus būvniecības materiālus. “**ENER'PAT** ļauj izmēģināt videi draudzīgas renovācijas metodes. Šis projekts atbalsta arī zināšanu apmaiņu ES līmenī, kas veicina mūsu apņemšanos un izplata šo vērienīgo pieeju trijās citās pilsētās Eiropas dienvidrietumos”, saka Žans Marks Veisūze Fore (*Marc Vays-souze-Faure*) Kaoras (Francija) mērs.

Mobilitātes izaicinājums

Transporta nozare rada ceturto daļu siltumnīcefekta gāzu emisiju, izceļot nepieciešamību pēc spēcīgas sadarbības starp reģioniem, lai uzlabotu mobilitātes sistēmu efektivitāti. Centrāleiropā transporta nozare ir otrs lielākais enerģijas patērētājs un visstraujāk augošā nozare enerģijas patēriņa ziņā. Līdz ar to tika izstrādātas jaunas iniciatīvas no Centrāleiropas, Ziemeļjūras un Vidusjūras reģiona urbanizācijas negatīvo efektu un augošo transporta vajadzību problēmu risināšanai.

Pateicoties **RUMOBIL** projektam, pēc izmēģinājuma projektiem astoņās Centrāleiropas valstīs jauni mobilitātes pakalpojumi labāk savieno mazapdzīvotos perifēros reģionus. Pasažieri varēs novērtēt informatīvos mobilitātes rīkus, lietotāju vajadzībām atbilstošas lietotnes, eksperimentālos multimodālos autobusu/dzelzceļa savienojumus un elastīgus autobusu transporta pakalpojumus, kuru pamatā ir kopienas iesaistīšana. Rezultātus — uzlabotu dzīves kvalitāti un vietējo ekonomiku — apliecina tas, ka jaunie transporta pakalpojumi piesaista jaunus pasažierus. Vidēji izmēģinājuma projekti ir palielinājuši pasažieru skaitu par 13 %, vislielākais pieaugums 28 % apmērā vērojams Čehijas reģionā Visočinā.

Ierobežota mobilitāte un piekļuve pilsētām un nomaļās teritorijām, nepietiekams daudzums transporta savienojumu ar galvenajiem transporta centriem un augstas CO₂ emisijas ir nozīmīgi izaicinājumi transporta infrastruktūrai. *Interreg* palīdz valsts iestādēm uzlabot situāciju, kā to parāda **SHARE-North** projekts. Tajā veiksmīgi tika popularizēta kopīgotas mobilitātes centru koncepcija, piedāvājot pievilcīgas alternatīvas individuālajam autotransportam un izplatot šo koncepciju no Brēmenes Vācijā uz pašvaldībām Beļģijā un Norvēģijā. Pateicoties *Interreg*, daudzi automobiļu koplīetošanas entuziasti Brēmenē ir izvēlējušies pārdot savu auto vai arī neiegādāties auto, kā rezultātā par 6000 ir samazinājies privāto vieglo automašīnu skaits. Tas atbilst 25 tonnu CO₂ ietaupījumam 2,5 gadu laikā un brīvai vietai pilsētu ielās vairāk nekā 10 futbola laukumu platībā.

Vēl viens grūts uzdevums ir ieviest un īstenot šīs inovatīvās pieejas, kas nodrošina elastīgas un tīrākas mobilitātes iespējas. Piemēram, to risina Vidusjūras reģiona pilsētu transporta projektu kopiena, kas sniedz risinājumus vietēja līmeņa ilgtspējīgas pilsētu mobilitātes plānos. Kopiena uztur septiņu

projektu tīklu, īsteno izmēģinājuma projektu pasākumus vairāk nekā 30 Vidusjūras reģiona pilsētās, sākot no elektromobilitātes tīkliem un viedas mobilitātes tīkliem līdz pat tūristu mobilitātes radītu sastrēgumu problēmas risināšanai. Piemēram, tūristu iecienīta pilsēta Itālijā *Misano Adriatico* pieņēma mobilitātes plānu, pateicoties **MOBILITAS** projektam. Tas samazinās ikdienas satiksmi uz autoceļiem kontinentālajā daļā par 6,2 % un uz piekrastes autoceļiem par 14,7 %, tādējādi attiecīgi samazinot CO₂ emisijas par 6,6 % un 7,5 %.

Veloceliņi palīdz samazināt vieglo automašīnu plūsmu Misano Adriatico pilsētā Itālijas piekrastes reģionā Emīlija-Romanja

Interreg parāda, kā stratēģisks darbs pāri robežām aizpilda brīvu vietu, lai ar kopīgām darbībām uzlabotu energoefektivitāti un piekļuvi videi draudzīgām un elastīgām mobilitātes iespējām, vienlaikus sniedzot taustāmu labumu iedzīvotājiem.

E=0 (Eiropas ziemeļrietumu daļa):

www.nweurope.eu/e=0

ENER'PAT (Eiropas dienvidrietumu daļa):

www.enerpatsudoe.fr

RUMOBIL (Centrāleiropa):

www.interreg-central.eu/Content.Node/rumobil.html

SHARE-North (Ziemeļjūra):

www.share-north.eu

MOBILITAS (Vidusjūras reģions):

mobilitas.interreg-med.eu

JA PALĪDZĒSI MAN SĀKT DARBOTIES, ES NEKAD NEAPSTĀŠOS

Ir izaicinājums uzsākt uzņēmējdarbību un vēl jo lielāks izaicinājums — vadīt veiksmīgu uzņēmumu. Tam ir nepieciešamas prasmes, radošums, zināšanas, un ir jābūt pieejamam finansējumam. Starptautiskos *Interreg* projektos pilsētas un reģioni sadarbojas pāri robežām un apgūst to, kā labāk sniegt atbalstu uzņēmējiem visos to uzņēmējdarbības posmos.

Mazi un vidēji uzņēmumi ES veido 99 % no uzņēmumu kopskaita. Tie arī ES rada aptuveni 85 % jaunu darbvietau un nodrošina divas trešdaļas no nodarbinātības privātajā sektorā.

Taču tikai 37 % Eiropas iedzīvotāju vēlētos būt pašnodarbinātie, salīdzinot ar 51 % ASV un Ķīnā. *Interreg* projektos pilsētas un reģioni strādā ar izglītības un uzņēmējdarbības atbalsta jomas ekspertiem visā Eiropā, lai to mainītu. Viņi apmainās pieredzē un izstrādā jaunas pieejas, rosinot jauniešus kļūt par uzņēmējiem.

Zvejnieki dodas darbā no gleznainajām balto smilšu pludmalēm pie Trave di Portonovo netālu no Ankonas pilsētas Itālijā

Projektā *Atlantic Youth Creative Hubs* tā partneri ir izveidojuši starptautisku platformu radošiem jauniešiem. Radošās meistarklasēs 16 līdz 30 gadus veci jaunieši saņem palīdzību, lai īstenotu savas biznesa idejas no nulles. Piemēram, Žuāns (*João*), kurš saka, ka viņš “ieguva iedvesmu, apmācības un konsultācijas uzņēmējdarbībā, kā arī daudz ko uzzināja par zīmola vadību”. Tagad viņš ir veiksmīgs jaunais modes dizainers Portugālē. Drīz vien pēc radošajām meistarklasēm viņš pievienojās modes biznesa un *Santo Thyrso* ražotnes dizaina inkubatoram Porto un turpinājumā uzvarēja Portugāles Jauno modes veidotāju konkursā, debitējot Portugāles nozīmīgākajā valsts līmeņa modes pasākumā.

Palīdzība jaunuzņēmumiem sākt darboties

Žuāns (*João*) ir apliecinājums tam, ka uzņēmējdarbības gars ir būtisks, taču ar to vien ir par maz. Uzņēmuma dibināšanai ir nepieciešamas tādas prasmes un zināšanas, kas jauniešiem uzņēmējiem nereti pietrūkst. Centrāleiropā tas tiek mainīts, īstenojot starptautisku projektu *CERlecon*. Astoņās valstīs tiek izmēģināta jauna pieeja, iedvesmojot un apmācot jauniešus, kuriem ir biznesa idejas. *PlayParks* ir kopstrādes akadēmijas, kas veicina savstarpēju sociālu mācīšanos. Tās palīdz izveidot reālus produktus, piemēram, dabīgu košļājamo gumiju “Alpengummi”, kas tagad parādās lielveikalu plauktos. “Sešu mēnešu laikā, ko esam pavadījuši Vīnes *PlayPark*, mēs saņēmām noderīgas atsauksmes un apmācību, lai izveidotu savu uzņēmējdarbības plānu”, saka dibinātājas Klaudija Bergero (*Claudia Bergero*) un Sandra Falknere (*Sandra Falkner*).

Turpinot ieviest inovācijas

Pieredze rāda, ka bez pastāvīgām inovācijām pat tādos daudzsološos jaunuzņēmumos kā “Alpengummi” izaugsme drīz vien var apstāties. Kā pašvaldības un pētniecības organizācijas var atbalstīt uzņēmējus, lai turpinātu ieviest inovācijas? Pateicoties *Interreg* projektiem, jaunu pakalpojumu izmēģināšana, piemēram, dizainam veltītos semināros, nostiprina pētniecības vietu uzņēmumos.

“Starptautiskā sadarbība nodrošina mums piekļuvi jaunākajiem pētījumu rezultātiem un uzņēmējdarbības modeļiem, kas praksē palīdz mums ieviest tirgū jaunus produktus,” norāda Macejs Bartošeks (*Maciej Bartoszek*) no *Perfectwoo-*

dhouse. Viņš ir viens no daudzajiem uzņēmējiem, kuri ir ieguvēji no *Interreg* projekta. Baltijas jūras reģionā notiekošajos dizaina semināros projekts iedvesmo uzņēmumus radīt vienos produktus, kas pielāgoti senioru vajadzībām, piemēram, spoguļi, kas parāda personalizētus paziņojumus un krēslu, ar kuru var izmērīt asinsspiedienu. Visas dizaina metodes un instrumenti būs pieejami tiešsaistes bibliotēkā, lai palīdzētu uzņēmumiem novērtēt konkrētas senioru vajadzības attiecīgajā valstī, pielāgot savus izstrādājumus un atvieglot to ieviešanu citos tirgos. Vienlaikus jauno tehnoloģiju integrēšanai tradicionālajā mēbeļu dizainā ir pozitīvs efekts uz senioriem, kuri ilgāk vēlas saglabāt savu neatkarību.

Tas ir attiecināms arī uz citām nozarēm. **ARIEL** projekta ietvaros tiek rīkoti starpniecības pasākumi nelielu zivsaimniecības un akvakultūras uzņēmumu atbalstam Adrijas un Jonijas reģionā. Uzņēmēji un zinātnieki kopīgiem spēkiem meklē tehnoloģiskus un ar tehnoloģijām nesaistītus risinājumus šajā jomā sastopamajiem izaicinājumiem. "Ja mēs vēlamies vairāk vietējā ražojuma pārtikas un konkurētspējīgākus Eiropas mazos zivsaimniecības un akvakultūras uzņēmumus, mums ir jāstrādā kopā ar zinātnes un uzņēmējdarbības organizācijām," saka Bazilio Ciafardoni (*Basilio Ciuffardoni*), zivjaudzētājs no Itālijas, kurš izmantoja izdevību piedalīties vienā no šiem starpniecības pasākumiem.

Labāka piekļuve finansējumam

Piekļuve finansējumam ir vēl viena būtiska problēma, izvērsot uzņēmējdarbību un inovāciju ieviešanu. Florence Gšvenda

(*Florence Gschwend*) no *Chrysalix Technologies* Apvienotajā Karalistē atzīmē, ka "jaunuzņēmuma agrīnās attīstības posmā mēs vienmēr saskārāmies ar naudas grūtībām". Viņas uzņēmums izstrādā inovatīvu biomasas frakcionēšanas procesu, izmantojot joniskus šķidrums par zemām cenām. Starptautiski *Interreg* projekti, piemēram, **BioBase4SME**, piedāvā risinājumu efektīvai jaunu ideju izmēģināšanai, lai uzlabotu finansējuma pieejamību šādiem uzņēmumiem. Projekta ietvaros ir izveidota kuponu sistēma, lai atbalstītu inovāciju komercializāciju plaukstošajā bioekonomikas jomā Eiropas ziemeļrietumu reģionā. "Šis kupons palīdzēja mums radīt lielāku pievienoto vērtību ar saņemto finansējumu, vienlaikus izveidojot kontaktus ar augsti kvalificētu organizāciju savas darbības izvēšanai", atzīst Florence.

AYCH (Atlantijas okeāna reģions):

<http://www.aych.eu>

CERlecon (Centrāleiropa):

www.interreg-central.eu/cerlecon

BALTSE@NIOR (Baltijas jūra):

<https://projects.interreg-baltic.eu/projects/baltsenior-30.html>

ARIEL (Adrijas un Jonijas jūras reģions):

<https://ariel.adrioninterreg.eu/>

BioBase4SME (Eiropas ziemeļrietumu daļa):

<http://www.nweurope.eu/projects/project-search/bio-innovation-support-for-entrepreneurs-throughout-nwe-regions/>

Interreg starptautiskā sadarbība

IDEJA

Darbības uzsākšanas posmā **AYCH** projektā tika izveidota platforma apmācībām, konsultācijām, biznesa idejām un iedvesmai.

ATBALSTS JAUNUZŅĒMUMIEM

Prasmes un zināšanas, kas nepieciešamas, lai dibinātu uzņēmumu, sniedz **CERlecon** projekts.

TEHNISKAIS ATBALSTS

Uzņēmējiem ir nepieciešams atbalsts, lai īstenotu inovācijas ar pētniecību, semināriem un starpniecības pasākumiem, piemēram, kā tādiem, kurus organizē **ARIEL**.

FINANSIĀLS ATBALSTS

Finansējuma pieejamība ir būtiska, lai izvērstu uzņēmējdarbību un inovācijas, kā to parāda **BIOBASE4SME**.

Novatoriska uzraudzības sistēma maina pārrobežu sadarbību

Interact sistēma eMS ietaupīja 20 miljonus EUR un Interreg ietvaros tika izveidota kopiena inovācijas, sadarbības un saskaņošanas atbalstam.

Diskusijas par uzraudzības sistēmām reti kad ir aizraujošas. Taču elektroniskā uzraudzības sistēma (eMS), kas Interreg vajadzībām izstrādāta kā kopienas uzraudzības sistēma ERAF finansētajā programmā Interact, neatbilst šai tendencei.

Pirms pašreizējā finansēšanas perioda Interreg programmām, kuru budžets ir krietni mazāks nekā galvenajām programmām, parasti tika veidotas savas uzraudzības sistēmas, ikreiz izpildot galvenās juridiskās prasības nedaudz atšķirīgā veidā.

Interreg programmām, kas specializējas pārrobežu sadarbības un saskaņošanas veicināšanā, šī nebija atbilstoša pieeja.

Kopībā ir spēks

Interreg aicinājumam iesniegt priekšlikumus jaunas pieejas īstenošanai atsaucās četras programmas, kuras kopā vēlējās izveidot kopienas uzraudzības sistēmu. Jaunā uzraudzības sistēma (eMS), kas tika izveidota ar augšupēju pieeju, visām Interreg programmām ir pieejama bez maksas, izmantojot licences.

Sākotnējā koncepcija bija, ka pat tad, ja eMS izmantotu tikai šīs pieejas programmas, tostarp Interact, tiktu ietaupīta ES nodokļu maksātāju nauda un sekmīgi tiktu īstenota sadarbība.

Jau 37 programmas ir parakstījušas licences līgumus eMS izmantošanai, ietaupot līdz pat 20 miljoniem EUR salīdzinājumā ar pieeju bez sadarbības. Plašāki ieguvumi no eMS tika pētīti ietekmes novērtējumā, kuru veica Skotijas Stratklaidas Universitātes Eiropas politikas pētījumu centrs.

Šajā neatkarīgajā novērtējumā tika konstatēts, ka eMS liek programmām būt elastīgākām un izmantot kopīgu pieeju programmu pamata procesiem un to pārvaldībai. Ar šo elastīgumu tika radītas papildu spējas un inovācijas iespējas programmu ietvaros.

4 miljardi EUR Ar eMS pārvaldīti sadarbības fondi

38 % Interreg programmas, kas izmanto eMS programmatūru

20 miljoni EUR Ietaupīti, izmantojot sadarbības pieeju

82 % Lietotāju apmierinātības rādītājs

“Kā jaunizveidotai programmai eMS mums palīdzēja ne vien izpildīt eCohesion prasības, bet arī nodrošināja mums sistēmu, kuras izveides pamatā ir Interreg programmu kopienas kolektīvā programmu pārvaldības pieredze.”

Barbara Di Pjaza (Barbara Di Piazza), Interreg ADRION programmas Kopīgā sekretariāta vadītāja uz konkrētiem gadījumiem pamatotas ietekmes novērtējumā (2019. g. aprīlis)

Turklāt programmatūras izstrādes atbalstam izveidotā kopiena pati kļuva par līdzekli tālākai saskaņošanai. Tajā iesaistījušās programmas dalījās ar izpratni par sarežģītām tiesiskām problēmām, kā arī ar programmu pārvaldības pieejām. Tika izstrādāti un kopīgi arī spraudņi, kas nodrošināja papildu funkcionalitāti pamata eMS sistēmai.

leguvumu novērtēšana

Kopš tās pirmsākumiem eMS ir izaugusi, nodrošinot uzraudzības un pārvaldības sistēmu apmēram trešdaļai Interreg programmu. Tā atbalsta gan lielas programmas, kas var atļauties izstrādāt pašas savas sistēmas, gan mazākas, kurām būtu jāpiepūlas, lai atrastu resursus līdzvērtīgai sistēmai.

Jo īpaši mazākām programmām eMS sistēma ļāva digitalizēt pieteikumu iesniegšanas procesu, tādējādi ietaupot darbinieku resursus un samazinot kļūdu īpatsvaru.

leguvumi no eMS bija daļa no plašāka novērtējuma pieciem Interact ilgtermiņa pasākumiem: saskaņota īstenošanas instrumenta (HIT) izveidei, keep.eu datu bāzei, saskaņota Interreg zīmola izveidei, kā arī Interact atbalsta makroreģionālajām stratēģijām.

Kā daļa no Interact mērķa uzlabot valsts pārvaldi šie pasākumi būtiski palielināja programmu īstenošanas un pārvaldības efektivitāti un lietderību un uzlaboja programmas struktūru noturību pret ārēju izmaiņu ietekmi.

Šobrīd Interact uzraudzības komiteja apsver iespēju nodrošināt iespēju izmantot Interreg kopienas uzraudzības sistēmu nākamajā plānošanas periodā. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

www.interact-eu.net

VIENKĀRŠIEM VĀRDIEM

PANORAMA
atzinīgi
novērtē jūsu
ieguldījumus!

“Vienkāršiem vārdiem” ir *Panorama* sadaļa, kurā vietējā, reģionālā, valsts un Eiropas līmeņa ieinteresētās personas stāsta par saviem sasniegumiem 2014.–2020. gada periodā un dalās ar viedokļiem par pašlaik notiekošajām svarīgajām diskusijām par kohēzijas politiku

laikposmā pēc 2020. gada. *Panorama* uzklausa ikvienu viedokli — sūtiet savas pārdomas dzimtajā valodā, un, iespējams, tās tiks iekļautas kādā no nākamajiem izdevumiem. Lūdzu, sazinieties ar mums, rakstot uz e-pasta adresi regio-panorama@ec.europa.eu, lai uzzinātu vairāk par norādījumiem un termiņiem.

Kohēzijas politika: sagaidāmo problēmu risināšana

Konstance Krēla (*Constanze Krehl*)
Eiropas Parlamenta deputāte un Eiropas
Sociālistu partijas koordinatore
Reģionālās attīstības komitejā (REGI)

**Iepriekšējās desmitgadēs
kohēzijas politika ir bijusi viens
no Eiropas Savienības
veiksmīgākajiem instrumentiem,
lai sasniegtu pārticību un
lidztiesību, izmantojot
solidaritāti starp reģioniem.**

Kohēzijas politika ir ne tikai bijusi atbildīga par atšķirību mazināšanu starp reģioniem un palī-

dzību mazāk attīstītiem reģioniem, lai tie spētu panākt pārējos, bet arī palīdzējusi sasniegt ES nozīmīgas politiskās prioritātes, kas ir vēl viens no tās galvenajiem mērķiem.

Nākotnē mēs vēlamies redzēt modernu kohēzijas politiku, kurā būtu izmantota pagātnes pieredze, bet kura tiecas progresīvā veidā risināt pašreizējās un nākotnes problēmas.

Līdz ar to mēs vēlamies kohēzijas politiku, kas rada ilgtspējīgu darbu, vienlaikus ar cieņu izturas pret Parīzes nolīgumu un ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem. Eiropas Parlamenta vēlēšanas atkal ir parādījušas, ka jaunieši vēlas, lai mēs drosmīgāk cīnītos pret klimata pārmaiņām un lai mēs ņemtu vērā to, kādu efektu uz vidi un iedzīvotājiem atstāj visas mūsu īstenotās politikas nostādnes.

Kohēzijas politika ES var būt galvenais virzītājspēks, kas veicina nulles oglekļa emisiju ekonomiku, ja ar to izveido atbilstošus apstākļus. Ar to var atbalstīt inovāciju šajā jomā, kā arī palīdzēt reģioniem pielāgoties nepieciešamajām izmaiņām, piemēram, sabiedriskā transporta sistēmās.

Turklāt mēs vēlamies kohēzijas politiku, kas atbalsta reģionus tādu nākotnes lielāko problēmu risināšanā kā, piemēram, globalizācija, klimata pārmaiņas un migrācija. Modernai kohēzijas politikai ir jāturpina cīņa pret nabadzību, sociālo atstumtību un diskrimināciju.

Mēs vēlamies turpināt palīdzēt iedzīvotājiem sasniegt viņu personīgos mērķus un tikt galā ar personīgajiem izaicinājumiem. Mēs turpināsim rūpēties par to, lai politikā pilnībā tiktu iekļauti reģioni un to vajadzības, kā arī pilsoniskās sabiedrības un sociālo partneru vajadzības.

Līdz ar to kohēzijas politika būs svarīgs instruments, lai sasniegtu ES politiskās prioritātes un nodrošinātu Eiropas Savienībai veiksmīgu nākotni. ■

Ieguldījumu nākotnē loma kohēzijas politikā

Pēdējos gados kohēzijas politika ir attīstījusies un ir mainījusies tās loma un nozīme. Laika gaidā tās uzdevumi ir paplašinājušies un tā ir kļuvusi par vienu no ES būtiskākajiem ieguldījumu instrumentiem.

Sākotnēji kohēzijas politikas galvenais mērķis 20. gadsimta 70., 80. un 90. gados bija mazināt atšķirības starp Eiropas reģioniem. Tas kalpoja ne tikai atšķirību mazināšanai starp reģioniem, bet arī to konkurētspējas stiprināšanai.

Vienlaikus pieauga interese par pilsētu dimensiju, jo īpaši — par integrēto pieeju, kas kļuva īpaši nozīmīga. Līdz ar to kohēzijas politika lēnām pārtapa no “tradicionālās pieejas”, kuras pamatā bija tikai ieguldījumi infrastruktūrā, savā jaunajā versijā, kas ietvēra arī sociālo dimensiju.

Turklāt laika gaitā kohēzijas politika sāka arī reaģēt uz jauniem izaicinājumiem, piemēram, klimata pārmaiņām, digitalizāciju un informācijas un komunikācijas tehnoloģijām (IKT). Strauji sāka

Jans Olbrihts (Jan Olbrycht)
Eiropas Parlamenta deputāts un Eiropas Tautas partijas koordinators Reģionālās attīstības komitejā (REGI)

izplatīties viedās pilsētas, un reģioni saprata, ka savas konkurētspējas stiprināšanai tiem ir jāizstrādā lietpratīgas specializācijas stratēģijas.

Tas ir ievērojams cēlonis, ka kohēzijas politikas finansējums ir ticis efektīvā veidā ieguldīts jaunu pētniecības centru stiprināšanā un to savstarpējā sadarbībā, lai sasniegtu izcilību un varētu cīnīties par programmas “Apvārsnis 2020” finansējumu. Vērojot notiekošo diskusiju, nedrīkst novērtēt par zemu izteikto tendenci ierobežot kohēzijas politiku līdz tās

sākotnējai lomai, t. i., samazināt atšķirības, un līdz ar to samazināt tās nozīmīgumu ieguldījumu aspektā.

Uzskatu, ka šādas pārmaiņas ir nevēlamas, jo ar tām tiktu nepietiekami novērtēti, pat ignorēti, kohēzijas politikas sasniegumi investīciju uzsākšanas un decentralizācijas jomā, tostarp sabiedrības iesaistīšanās.

Nav nejaušība, ka meklējot veidus, kā ietaupīt ES nākotnes budžetā 2021.–2027. gadam, Komisija ir ierosinājusi samazināt kohēzijas politikas budžetu salīdzinājumā ar pašreizējo finanšu plānu. Pašreizējā perioda laikā Eiropas Parlaments ir stingri iebildis pret jebkādu samazinājumu kohēzijas politikā nākotnē.

Ceru, ka diskusija par kohēzijas politiku turpināsies un ļaus pilnībā izpaust tās vairākdimensiju nozīmi. ■

Eiropas Parlaments

MEDIJU PROGRAMMA YOUTH4REGIONS

Mediju programma *Youth4Regions* atbalsta nākamās reģionālajā politikā specializējušos žurnālistu paaudzes izaugsmi. Tā rosina šos jaunos eiropiešus iesaistīties komunikācijā par ES finansētiem projektiem.

Samitā aicina pietuvināt Eiropu tās iedzīvotājiem

2019. gada Eiropas Reģionu un pilsētu samitā, kas nesen norisinājās Rumānijā, Emori Bizio (*Amaury Bisiaux*), jauns franču žurnālists un #EUinMyRegion blogu konkursa uzvarētājs, dalās savās pārdomās par Bukarestes deklarācijas nolūku un nākotnes mērķiem.

8. Eiropas Reģionu un pilsētu samits 2019. gada 14. un 15. martā norisinājās Bukarestē, Rumānijā. Aptuveni 700 valsts un reģionu līmeņa vēlētie pārstāvji iepazīstināja ar Reģionu komitejas izstrādāto “Bukarestes deklarāciju”, kuras nolūks ir “stiprināt Eiropas Savienības demokrātiskos pamatus”.

“Eiropas Savienībai reģioni un pilsētas ir nepieciešami tikpat lielā mērā, cik tiem ir nepieciešama Eiropas Savienība”, minēts Bukarestes deklarācijā, kas ir Eiropas Reģionu komitejas trīs mēnešu darba rezultāts un kas galu galā tika apstiprināta Rumānijas galvaspilsētā.

Šis gads Eiropai ir bijis liktenīgs ar sagaidāmo populisma vilni Eiropas Parlamenta vēlēšanās un Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Šī pasākuma laikā ES galvenais *Brexit* sarunvedis Mišels Barņē (*Michel Barnier*) puda savas bažas par Apvienotās Karalistes izstāšanos no ES bez vieno-

šanās, uzskaitot iespējamās “neskaitāmās sekas” cilvēku, sociālā, ekonomiskā un finansiālā līmenī, jo sevišķi attiecībā uz Apvienoto Karalisti.

Nostāšanās atpakaļ uz ceļa

ES ir ievērojami jāmainās, ja tā nevēlas pazust. Globalizācijas, digitālās revolūcijas un klimata pārmaiņu ērā Eiropai ir atbilstoši jāpielāgojas, neatsakoties no savām vērtībām. Bukarestes deklarācija sākas ar atgādinājumu, ka “Eiropas Savienības dibināšana [tika] balstīta brīvības, solidaritātes, demokrātijas principos”.

Problēma ir tā, ka šodien vairumam līdzcilvēku Eiropa pārlietu bieži nozīmē Briseli — Eiropas galvaspilsētu, kas visu izlemj. Aptaujās tiek attēlots ES redzējums, kas būtu pārlietu birokrātisks, blāvs un tāls — īsi sakot — pārlietu tāls no tās pilsoņiem. Saskaņā ar jaunākajiem Eiropasometra datiem 58 % Eiropas iedzīvotāju vairs neuzticas ES iestādēm.

Reģionu komiteja uzskata, ka risinājumam jānāk “no apakšas”, nevis “no augšas” — proti, no valstu un reģionu līmeņa vēlētiem pārstāvjiem. Tai ir jābūt reģionu Eiropai, nevis nāciju Eiropai. Samits noritēja zem banera ar prātīgi izvēlētu saukli “(Re)New EUrope” (Atjaunotā Eiropa), kas kalpoja kā iedvesma Bukarestes deklarācijai.

Patiešām, šīs deklarācijas nolūks, vēršoties ar to pie Eiropas līderiem, ir (atkal)nodibināt ES, “lai palielinātu [jauniešu] pieredzes sajūtu Eiropas projektam” un līdz ar to izvairītos no tā, ka “Eiropas integrācijā iestājas pretēja virziena process”. Taču kā šo Eiropas sajūtu ieaudzināt jaunākajai paaudzei, kas līdz šim visbiežāk nepiedalās vēlēšanās?

“Demokrātija sākas mūsu reģionos un pilsētās”

Nepiedalīšanās politiskajās vēlēšanās nenozīmē nepiedalīšanos politiskajā dzīvē. Šodien mēs redzam to, cik daudz jauniešu visā Eiropā ir apņēmības pilni attiecībā uz klimatu, lielāku sociālo taisnīgumu un demokrātiju — jaunieši piedalās diskusijā.

Eiropas, kurai ir tendence būt ļoti hierarhiskai, birokrātiskai, pamatā nekad nebūs būtisks princips: subsidiaritāte. Subsidiaritātes princips aizstāv ideju par to, ka Eiropas Savienība var iejaukties tikai tad, ja valstis pašas nevar rast labāku risinājumu savā mērogā. Tas nozīmē, ka vienmēr priekšroka jādod zemākam līmenim, ciktāl tas efektīvi īsteno sabiedrisko politiku.

Taču, ja efektīvāk darbojas nevis Eiropas vai valsts līmenis, bet reģionu līmenis, kādēļ gan nerīkoties šajā līmenī? “Demokrātija sākas mūsu reģionos un pilsētās. Vietējā līmeņa vēlēšanās amatpersonas ir tuvāk pilsoņiem un viņiem ir pieejama ikdienas saskarsme ar pilsoņiem,” sacīja Karls-Haincs Lamberts (*Karl-Heinz Lambertz*), Eiropas Reģionu komitejas priekšsēdētājs.

Ja ES vispirmām kārtām ir ekonomikas un finanšu savienība, kā to vēlējas tās dibinātāji, tad “sociālajās tiesībās būtu jānostāda vienā līmenī ar ekonomiskajām tiesībām”. Tas ir sasniedzams, rīcībā ietverot trīs komponentus: ekonomikas, sociālo un vides, lai mēs patiešām varam īstenot ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus.

Tam visam ir nepieciešama “lielāka decentralizācija” un attiecīgi, vispirmām kārtām, ieguldījumi. Tādēļ ar Bukarestes deklarāciju tiek aicināts apstiprināt ES “apjomīgu budžetu”. Vai Eiropai būs vēlēšanās uzticēt tās pilsētām un reģioniem lielākas pārvaldīšanas tiesības? Tas ir liels izaicinājums jaunajai Komisijai, kas tiks apstiprināta amatā vēlāk šajā gadā pēc Eiropas Parlamenta vēlēšanām.

Šī samita laikā Karls-Haincs Lamberts (*Karl-Heinz Lambertz*) un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas priekšsēdētājs Luka Žajē (*Luca Jahier*) atkārtoti aicināja Eiropas iestādes izstrādāt “pastāvīgu konsultāciju mehānismu”. Lai gan šo abu komiteju ieteikumiem ir tikai konsultāciju raksturs, kopš 2015. gada RK ir organizējusi vairāk nekā 200 dialogus, apvienojot vairāk nekā 40 000 pilsoņu. Komiteja arī aicina palielināt nākamo ES budžetu (2020. gada) no 1 % līdz 1,3 % no ES-27 nacionālā kopienākuma. ■

Emorī Bizio (*Amaury Bisiaux*) studēja politisko komunikāciju Sorbonnas Universitātē Francijā. Kā REGIO ĢD organizētā *EUinMyRegion* 2018. gada blogu konkursa uzvarētājam viņam tika piešķirts trīs nedēļu apmācību kurss, lai studētu politisko komunikāciju Briselē, un pēc tam viņš tika izvēlēts kā akreditēts jaunais žurnālists Bukarestes samita atspoguļošanai.

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<https://cor.europa.eu/en/summit2019>

Interreg Volunteer Youth

Brīvprātīgais darbs ar idejām jauniešiem Eiropas kohēzijas stiprināšanai

8. Eiropas Reģionu un pilsētu samits, kas 2019. gada 14. un 15. martā notika Bukarestē, Rumānijā, pulcināja vairāk nekā 900 valstu, vietējā līmeņa un reģionālā līmeņa līderu no visas Eiropas, lai apspriestu Eiropas Savienības nākotni un to, kā efektīvāk iesaistīt pilsoņus Eiropas projektā. Šo pasākumu kopīgi organizēja Eiropas Reģionu komiteja, Rumānijas prezidentūra Eiropas Savienības Padomē un Rumānijas delegācija RK. Šī pasākuma laikā vietējā līmeņa un reģionālā līmeņa līderi pieņēma deklarāciju par Eiropas nākotni, lai dalītos ar saviem viedokļiem pirms nākamā pilnvaru termiņa ES iestādēs. <https://bit.ly/2Y6aEbV>

Zemāk publicēti divu jaunu IVY žurnālistu, kuri apmeklēja samitu, iespaidi un viedokļi.

Mana pieredze Eiropas Brīvprātīgo dienestā ietvēra projektu par augstāko izglītību Minjo Universitātē Bragā. Es piedalījos IVY arī *Interreg* Dienvidbaltijas reģiona programmā Gdaņskā, Polijā.

VĒL SALIEDĒTĀKA EIROPA NEKĀ JEBKAD AGRĀK

Kā IVY brīvprātīgajam *Interreg* Dienvidbaltijas reģiona Kopīgajā sekretariātā man bija iespēja apmeklēt 8. Eiropas Reģionu un pilsētu samitu, kurā galvenā uzmanība tika pievērsta kohēzijas politikas nozīmei.

Lai veicinātu harmonisku Eiropas Savienības attīstību, ir jāmēģina stiprināt tās ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzija saskaņā ar subsidiaritātes principu.

Atsevišķas ES dalībvalstis, jo īpaši mazāk attīstītās, nespēj vienas pašas mazināt un atrisināt sarežģītas problēmas, ar kurām saskaras to reģioni, piemēram, neatbilstīgu infrastruktūru. Patiešām, Eiropas strukturālo un investīciju fondu

(ESIF) stratēģiska izmantošana ir būtiska, kā to pasākuma laikā uzsvēra Eiropas reģionālās politikas komisāre Korina Krecu (*Corina Crețu*).

Izmantojot projektus tiešo personisko kontaktu veidošanai, kohēzijas politika ir efektīvs instruments, lai veidotu un uzturētu kontaktus ES pilsoņu vidū ne vien vietējā līmenī, bet jo īpaši starp dalībvalstu reģioniem un pilsētām. Tā ir iesaistīta arī dažādās pārrobežu programmās, piemēram *Interreg*. Turklāt tā ietver strukturēta un pastāvīga dialoga konsolidāciju, pateicoties savstarpējai izpratnei starp ES iestādēm, piemēram, Eiropas Komisiju, un dalībvalstu reģioniem, ar efektīvu un labi funkcionējošu daudzlīmeņu pārvaldību. To mērķis ir risināt jaunās globālās problēmas un pastiprināt vienotības garu Eiropas iedzīvotāju vidū. Kohēzijas politikas pievienotās vērtības iedzīvināšanas dziļākā būtība saskaņā ar Bukarestes deklarāciju ir: "ES veidošana augšupējā virzienā ar mūsu reģioniem un pilsētām".

Danilo Distefano (Danilo Distefano)

Kā bijusī Interreg Volunteer Youth dalībiece no Francijas devos pildīt savu uzdevumu uz Emīlijas-Romanjas reģiona (Itālija) Eiropas lietu biroju, kur es palīdzēju *Interreg MED* projektu īstenošanā.

NO *INTERREG* UZ VIETAS LĪDZ REĢIONU UN PILSĒTU SAMITAM

Apmeklējot Reģionu un pilsētu nedēļu kā *Interreg Volunteer Youth* brīvprātīgajam, man bija iespēja atklāt kohēzijas politiku no jauna redzespunkta. *IVY* iniciatīva piedāvā jauniem eiropiešiem integrēties vietējās iestādēs, piedaloties starpreģionu *Interreg* programmās, un atbalsta un popularizē viņu sasniegumus sasniegtajās kopienās. Tā palīdzēja man iesaistīt šādās programmās Emīlijas-Romanjas reģionu Itālijā un gūt priekšstatu par *IVY* sadarbību ar tās akadēmiskajiem, asociētajiem un privātajiem partneriem šajā jomā.

Viņu veiktās darbības, kas izriet no Eiropas prioritātēm, un augšupēji ieteikumi gan valsts, gan Eiropas līmeņa iestādēm tika iekļautas pastāvīgā dialogā, vienlaikus uzdodot jautājumus par ikvienam politiskajam līmenim piešķirto varu īstenot reformas un politikas nostādnes un ietekmēt Eiropas līmeni.

Tādas sarunas tika risinātas Bukarestē, kur bija uzaicināti 150 vietējie līderi, lai apspriestu nepieciešamību vietējam pārvaldības līmenim iegūt lielāku teikšanu Eiropas lietās. Centrējoties ap trīs samita tēmām — demokrātiju, tuvumu un solidaritāti — tika panākta vienprātība par vietējo iestāžu un ievēlēto amatpersonu būtisko lomu, lai risinātu kopīgas un/vai specifiskas problēmas, ar kurām saskaras mūsdienu sabiedrības, tās labāk izprotot un sasniedzot.

Taču kā ar to var īstenot saukli "(Re)New Europe" (Atjaunotā Eiropa), kā teikts samita nosaukumā? Izaicinājums ir pietuvināt ES tās iedzīvotājiem. Vairāki dalībnieki sacīja, ka Eiropas Parlamenta vēlēšanu kampaņām būtu jābūt eiropeiskākām un mazāk jāpievēršas valstu programmām. Lai veicinātu uzticēšanos un kontaktu veidošanu, Reģionu komiteja atbalsta to, lai būtu vairāk demokrātiskas līdzdalības kanālu un lai kohēzijas politikas spēcīgā ietekme būtu pamanāmāka un labāk zināma Eiropas pilsoņiem, sākot ar, piemēram, tādām nelielām iniciatīvām kā *IVY*.

Elodija Žozefa-Auguste (Elodie Joseph-Auguste)

Morāvijas-Silēzijas reģions: lietpratīgs, inovatīvs un līdzsvarots

Čehijas ziemeļaustrumu daļā esošais Morāvijas-Silēzijas reģions ir valsts trešais lielākais reģions iedzīvotāju skaita ziņā. Lai gan tas ir augsti industrializēts, tas lepojas arī ar skaistām kalnu ainavām, trīs lielām aizsargājamām dabas teritorijām un vairākiem maziem dabas rezervātiem.

Pagātnē šis reģions, kas ir viens no Čehijas 14 administratīvajām teritorijām, bija sadalīts vēsturiskajās Morāvijas un Silēzijas zemēs. Pat reģiona galvaspilsētai Ostravai ir Morāvijas daļa (*Moravská Ostrava*) un Silēzijas daļa (*Slezská Ostrava*).

Reģionā, kura teritorija ir 5427 km², 2019. gada sākumā mita 1 203 299 iedzīvotāji. Tajā ir lielākais apdzīvotības blīvums Čehijā pēc Prāgas (222 iedzīvotāji uz km²). Šī reģiona lielākā pilsēta ir Ostrava ar gandrīz 300 000 iedzīvotāju.

2017. gadā Morāvijas-Silēzijas reģiona iekšzemes kopprodukts bija 18,017 miljardi EUR, veidojot 9,38 % no valsts IKP. Reģiona IKP uz iedzīvotāju atbilst 82,4 % no vidējā IKP valstī un 74 % no vidējā IKP ES.

Tas ir viens no visvairāk industrializētajiem reģioniem Čehijā, veidojot 41,7 % no rūpniecības nozares IKP 2017. gadā. Šobrīd ir augstākais nodarbinātības līmenis kopš 2000. gada, jo 2017. gadā strādājošo skaits sasniedza 59,4 %, kas ir augstākais līmenis 10 gadu laikā. Nozīmīgākie rūpniecības sektori ietver metālapstrādi un mašīnbūvi, kurā pēdējo 10 gadu laikā aizvien nozīmīgāku lomu ieņem automobiļu ražošanas nozare, kā arī informācijas tehnoloģiju nozari. Reģionam ir arī senas ogļrūpniecības tradīcijas (skatīt tālāk).

2018. gadā universitātes izglītību ieguvušo iedzīvotāju īpatsvars veidoja 16,8 %. Salīdzinot inovācijas līmeni visas Eiropas mērogā, pašreiz Morāvijas-Silēzijas reģiona rādītāji ir

visai pieticīgi. Ar pētījumiem, attīstību un inovāciju nodarbojas galvenokārt lieli tehnoloģiju uzņēmumi, kas darbojas starptautiskā mērogā. 2017. gadā tika izveidots Morāvijas-Silēzijas reģiona Inovācijas centrs, kura uzdevums ir veicināt izaugsmi un inovāciju uzņēmumos. Nesen reģionā tika izveidotas arī vairākas rūpniecības zonas, zinātnes un tehnoloģiju parki un citi projekti, kas ir piesaistījuši interesantu investoru portfeli. Ostravā atrodas *IT4Innovations* lielaudas datorcentrs, kas sniedz pakalpojumus zinātniskās pētniecības komandām un uzņēmumiem.

Labi savienots

Reģiona lielākajā daļā ir laba lielceļu infrastruktūra. Daudzas pilsētas un ciemi gūst labumu no savienojumiem ar D1 auto- maģistrāli un no dzelzceļa koridora. Attiecībā uz tranzīta koridoru reģions atrodas ģeogrāfiski izdevīgā vietā ar transporta posmiem, kas ved uz Poliju un Slovākiju. Starptautiskajā lid-

ostā ir plašas telpas lidmašīnām, pasažieriem un kravu pārvadājumiem. Augsti attīstītā integrētā sabiedriskā transporta sistēma nozīmē, ka gandrīz 80 % iedzīvotāju dzīvo apdzīvotās vietās, kas ir saistītas ar dzelzceļa tīklu.

Reģiona trīs aizsargājamās dabas teritorijas ar izcili skaistu dabu veido 17,3 % no tā ģeogrāfiskās platības. Tās ietver Beskidu un Jesenīku kalnu teritorijas un Odras upes un Podrši reģiona mitrājus. Morāvijas-Silēzijas reģionā atrodas vairāki lielākie SPA kūrorti; ogļraktuvju izpētes rezultāti rāda, ka ūdens tīrība Ostravas agrākajās ogļraktuvēs atbilst SPA ūdens kvalitātei, un tiek izstrādāti plāni to izmantot.

Reģionam ir bagātīgs kultūras mantojums — ainavu izraibina 103 pils un cietokšņi. Šeit notiek vairāki starptautiski mūzikas festivāli, kā arī citi kultūras, sporta un sabiedriski pasākumi, piemēram, 2019. gada nogalē paredzēts Pasaules čempionāts hokejā junioriem.

Inovatīvi uzņēmumu vadītāji novērtē reģiona augsto dzīves līmeni. Lielākās priekšrocības ietver piekļuvi kalnu apvidiem, kultūras un sporta pasākumus, veselības aprūpi, ģimenei draudzīgu vidi, mājvietas un iespējas uzturēt labu darba un privātās dzīves līdzsvaru. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<https://www.msk.cz/index-en.html>

Pārejas posmā esošs ogļu ieguves reģions

Pārejai uz klimata pārmaiņu ziņā neitrālu ekonomiku kopumā vajadzētu atstāt pozitīvu ietekmi uz ES ekonomiku. Neskatoties uz to, pārejai no tādām tradicionālām nozarēm kā ogļu ieguve līdzī nāk vairāki izaicinājumi, un var palielināties sociālas un reģionālās atšķirības. Šī iemesla dēļ dziļam modernizācijas procesam vajag labu pārvaldību, nodrošinot godīgu un sociāli pieņemamu pāreju visiem.

Enerģētikas savienības ietvaros Komisija ir aizsākusi iniciatīvu, lai nodrošinātu pielāgotu atbalstu pārejai ogļu ieguves reģionos. Tās mērķis ir palīdzēt šiem reģioniem plānot strukturālas izmaiņas, kas saistītas ar enerģētikas pāreju un ņemt vērā potenciālo negatīvo sociālekonomisko ietekmi.

Valstu komandas, kuras veido Komisijas eksperti, sniedz atbalstu, savukārt Komisijas organizētā Eiropas līmeņa platforma pulcina visas attiecīgās ieinteresētās personas un nodrošina pieeju tehniskajam atbalstam un spēju veidošanai.

Valstu komandas cieši sadarbojas ar reģionālajām un valsts iestādēm un citiem atbilstošiem dalībniekiem, lai izstrādātu risinājumus, kas paātrinātu ekonomikas dažādošanas un teh-

noloģiskās pārejas procesu. Tās arī dod norādījumus reģioniem par labāko veidu, kā piekļūt pieejamajam finansējumam, izmantot to lietpratīgās specializācijas stratēģijas, rosināt inovatīvu uzņēmējdarbību un īstenot dekarbonizācijas stratēģijas. Tas ietver arī kohēzijas politikas finansējumu, kas nodrošina stabilu, ilgtermiņa ieguldījumu sistēmu.

Ogļu ieguves reģioni izmanto platformu, lai tajā apmainītos ar savu pieredzi, apvienojot reģionālos un valstu pārstāvjus, sociālos partnerus, rūpniecības nozari un pilsonisko sabiedrību, lai dalītos ar paraugpraksi un mācītos cits no cita. Eiropā 12 dalībvalstīs ir 41 reģions, kur turpinās aktīva ogļrūpniecība, tostarp Morāvijas-Silēzijas, Ūsti pie Labes un Karlovi Vari reģioni Čehijā. 10 000 cilvēku ir nodarbināti ogļrūpniecības nozarē Morāvijas-Silēzijas reģionā, kas pievienojās platformai 2018. gada martā.

Pirmais raktuvju slēgšanas vilnis nāca 1989. gadā. Pašreizējais otrais vilnis tiešā veidā ietekmē visas dzīves jomas; tā kā reģionā atrodas dažas lielas rūpnieciskas korporācijas, kuru darbība ir atkarīga no oglēm, šīs pārmaiņas var samazināt to cilvēku skaitu, kas atstāj reģionu darba zaudējuma dēļ. Tajā pašā laikā tiks slēgtas tradicionālās ar oglēm kurināmās siltumenerģijas ražošanas un termoelektrostacijās, kas var radīt enerģijas cenu kāpumu. Esošās elektrostācijas būs jāaizstāj, kas prasīs ievērojamas pūles un finansējumu.

< Ēkas agrākajā Barboras ogļraktuvē Karvinas tuvumā tiek pārveidotas par atpūtas un daudzfunkcionāla pielietojuma telpām

Jauns aizsākums

Čehijas valdība ir uzsākusi programmu, kas saucas RE:START, kuras nolūks ir palīdzēt īstenot pārveides procesu tajos reģionos, kas saskaras ar strukturālām problēmām. Programmas galvenais nodrošinātājs ir valdība, lai gan valsts līmenī tai nav īpaša finansējuma. RE:START vajadzībām tiek izmantoti esošie mehānismi piekļuvei publiskā sektora līdzekļiem gan no Eiropas, gan valsts programmām. Tas ļauj izsludināt konkrētus uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus trijiem skartajiem reģioniem vai arī noteikt augstāku prioritāti ogļu ieguves reģioniem valsts līmeņa uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus, piemēram, piešķirot bonusus. Šobrīd pieteikumu iesniedzējiem ir pieejamas programmas 700 miljonu EUR apmērā.

RE:START ietvaros tika izveidota restrukturizācijas stratēģija, kurā noteikti vairāki galvenie pārveides procesa elementi Morāvijas-Silēzijas reģionam. Tās nolūks ir palīdzēt vietējiem uzņēmumiem pielāgoties pārmaiņām un piesaistīt ārvalstu ieguldījumus, kas sniedz augstāku pievienoto vērtību. Atbalsts pētniecībai un attīstībai ir prioritāte, kas dod labumu reģiona ekonomikai. Nav aizmirsts arī par vietējiem iedzīvotājiem, jo reģions tiecas sniegt labākas izglītības iespējas, pievērsties

tehniskajiem priekšmetiem, līdz ar to likvidējot šķēršļus, kas tiek saistīti ar iespējumu sociālu nestabilitāti.

Viena no šādām pārejas iniciatīvām ir projekts "Ainava pēc ogļrūpniecības", kas pievēršas reģionam starp Karvinas, Havirovas un Orlovas pilsētām, kuras pēdējo trīs gadsimtu laikā ir ievērojami ietekmējusi ogļrūpniecība. Dažas raktuves joprojām darbojas, taču ir plānots tās slēgt, līdz ar to rodas jautājums par to, kā atrast jaunus, jēgpilnus un funkcionālus risinājumus reģionam.

Ir potenciāls izmantot agrākās ogļraktuves vieglajai rūpniecībai, izklaides parkiem, pētniecībai un attīstībai, daudzfunkcionāliem mērķiem vai īstermiņa izklaides mērķiem. Notiek darbs, lai padarītu pievilcīgāku *Karvinské moře* ezeru un apkārtni ap "noliekušos" baznīcu, kas ir iegrimusi par 37 metriem pēdējo 300 gadu laikā. Jauns pielietojums ir atrasts arī Barboras ogļraktuves ražošanas telpām un 80 metrus augstajai Františekas ogļraktuves virsšahtas celtnei. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<https://restartregionu.cz/in-english/>

Lepnums par reģionu un tā dinamisko pārveidi

Čehijas ziemeļaustrumu nostūri mēdza dēvēt par valsts “tērauda sirdi”, kurā mīt spēcīgi un izturīgi ļaudis.

Šobrīd šo reģionu redzam pavisam citā gaismā.

Žurnāls *Panorama* lūdza reģiona vadītāju Ivo Vondráku (*Ivo Vondrák*) pastāstīt sīkāk, kā Morāvijas-Silēzijas reģions pārtapa par vienu no valsts dinamiskākajiem apvidiem, proti, par reģionu, kurš veicina inovācijas un sekmē izglītības attīstību, vienlaikus ik gadu piesaistot arvien vairāk tūristu.

Prezidenta kungs, Morāvija-Silēzija šobrīd ir pārveides procesā. Cik lielu lomu šajā procesā spēlēja Čehijas pievienošanās ES?

Es joprojām esmu pārliecināts, ka valsts pievienošanās ES pirms 15 gadiem bija pareizais solis, kas deva daudz ieguvumu mūsu reģionam, jo īpaši tā iedzīvotājiem. Morāvija-Silēzija ir izsenis pazīstama ar savu ieguves rūpniecību, pateicoties tās bagātīgajiem akmeņogļu slāņiem. Augšsilēzijas akmeņogļu baseinā ir sastopami lielākie akmeņogļu nogulumi visā valstī, un akmeņogles tajā tiek iegūtas kopš 18. gs.

Ogļrūpniecība sāka samazināties pagājušā gadsimta beigās, radot šoku visam reģionam un tā iedzīvotājiem. Čehijas pievienošanās ES palīdzēja mums īstenot pārmaiņas un sākt gatavoties nākotnei bez akmeņoglēm. Izmirstošā ogļrūpniecība ietekmēs arī citas nozares, kuras ir tieši atkarīgas no akmeņoglēm, piemē-

ram, tērauda ražošana un elektroenerģijas ražošana. Pareiza pieeja šo pārmaiņu īstenošanai ir veicināt inovācijas, digitalizāciju un jaunu prasmju attīstīšanu.

Manuprāt, mēs dodamies pareizajā virzienā. Agrāk vairums mūsu reģiona iedzīvotāju strādāja smagās rūpniecības nozarē. Šobrīd informāciju tehnoloģiju un automobiļu ražošanā strādā tikpat daudz darbinieku, cik tērauda ražošanas nozarē, ko var uzskatīt par pozitīvu rādītāju, jo mums ir jāpiedāvā saviem iedzīvotājiem interesantas darba iespējas. Morāvijas-Silēzijas reģions ilgstoši cieta no iedzīvotāju skaita samazināšanās. Pēdējie rādītāji ir iedvesmojoši, jo to iedzīvotāju skaits, kuri pamet reģionu, viena gada laikā ir samazinājies uz pusi, un mūsu mērķis ir apturēt talantīgu, pieredzējušu cilvēku un jauniešu aizceļošanu. Tas nozīmē, ka ir jānodrošina labas darba iespējas ar labu atalgojumu, kā arī lieliskas atpūtas iespējas patīkamā un veselīgā vidē.

Kādā veidā palīdz ES finansējums? Vai varat nosaukt kādus specifiskus projektus?

Eiropas finansējums ir devis lielāko ieguldījumu dzīves kvalitātes uzlabošanai Morāvijas-Silēzijas reģionā. Būtiskākie projekti ir īstenoti transporta, sociālo pakalpojumu un veselības aprūpes, zinātnes, pētniecības un inovācijas jomās. Daudzus projektus nebūtu iespējams realizēt bez ES finansējuma, vai arī tie tiktu īstenoti daudz lēnāk un mazākā apmērā.

Eiropas dotācijas ir devušas milzīgu ieguldījumu transporta infrastruktūras pārbūvē un attīstībā. Kvalitatīva transporta infrastruktūra veicina ekonomikas attīstību, pozitīvi ietekmējot nodarbinātību un ekonomisko stabilizēšanos. Konkrēti runājot, reģions ir ieguldījis 207 miljonus eiro ceļu rekonstrukcijā un remontā, ko finansēja ES Morāvijas-Silēzijas Reģionālā darbības programma

“Pārveidojamo ogļrūpniecības reģionu platforma ir svarīgākais elements. Mēs ļoti pozitīvi uztvērām Eiropas Komisijas lēmumu.”

ar mūsu pašu finansējuma līdzdalību. Viens no lielākajiem ieguldījumiem aptuveni 21 miljona eiro apmērā bija Opavas apvedceļa izbūve, kas samazināja sastrēgumus pilsētā.

Arī veselības aprūpē ir veikti būtiski ieguldījumi, proti, Eiropas finansējums ļāva izbūvēt operāciju zāles Frīdekas-Mīstekas slimnīcā un palīdzēja uzcelt un aprīkot stacionārās nodaļas Silēzijas slimnīcā Opavā.

Gandrīz 228 miljoni eiro ir ieguldīti pētniecības centru būvniecībā, kuros tiks veikti pētījumi energorūpniecības, vides un uz nākotni vērstas lielaudas skaitļošanas jomās. Modernas rūpnīcas izbūve, kuras pamatā ir “Industry 4.0” koncepcija, mums ir tikpat svarīga kā viedo tehnoloģiju ieviešana mūsu pilsētās un reģionos.

Resursi, kurus varam piesaistīt no Eiropas fondiem, ir svarīgi mūsu reģiona attīstībai. Pārveidojamo ogļrūpniecības reģionu platforma ir svarīgākais elements. Mēs ļoti pozitīvi uztvērām Eiropas Komisijas lēmumu. Pāreju uz zema oglekļa satura enerģijas ražošanu atbalsta arī Čehijas valdības RE:START programma, kuras mērķis ir atrisināt konkrētas pārveidojamo ogļrūpniecības reģionu vajadzības.

Kā jūs plānojat izmantot turpmāko Eiropas finansējumu?

Morāvijai-Silēzijai ir noteikti galvenie pārveides procesa elementi, balstoties uz valdības izstrādāto restrukturizācijas stratēģiju. Mēs vēlamies turpināt atbalstīt vietējos uzņēmumus, lai tie varētu pārdzīvot pārmaiņas, kā arī piesaistīt vairāk uz izaugsmi un eksportu orientētus čehu un ārvalstu uzņēmumus. Galvenā prioritāte ir atbalstīt pētniecību un attīstību, kas veicinās vietējo ekonomiku. Mēs esam sākuši aktīvi darboties šajā jomā, sadarbojoties ar Ostravas vietējo pašvaldību un universitātēm, lai izveidotu Morāvijas-Silēzijas Inovāciju centru (MSIC). Pateicoties tam, mēs iedvesmojam vairāk orientēties uz inovācijām, palīdzot uzņēmumiem attīstīties. MSIC izveide ir bijusi absolūti kritiska mūsu reģionam. Tā ir vieta, kurā virmo drosmīgas idejas un satiekas talantīgi cilvēki un kurā var modelēt reģiona turpmāko virzību. Esmu pārliecināts, ka darbību var paplašināt vēl vairāk, lai piedāvātu vēl plašāku pakalpojumu klāstu, tādējādi atbalstot uzņēmējdarbību, inovācijas un drosmīgu plānošanu.

Vēl viens svarīgs partneris mūsu reģiona attīstībā ir Morāvijas-Silēzijas Investīciju un attīstības (MSIA) aģentūra, kas veicina uzņēmumu attīstību, ne tikai

atbalstot uzņēmējdarbību un mārketingu, bet arī palīdzot veikt investīcijas. Tāpat arī Morāvijas-Silēzijas Nodarbinātības pakts (MSPakt) palīdz mums regulēt reģionālo darba tirgu. MSIC, MSIA un MSPakt visi kopā dod milzīgu ieguldījumu mūsu reģiona attīstībā, paaugstinot konkurētspēju un iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Pateicoties ES atbalstam, manuprāt, sākums ir labs un mēs varam turpināt pārveides procesa īstenošanu.

Mēs nesēžam rokas klēpī salikuši; mums ir ļoti konkrēti plāni. Piemēram, projekta “Ainava pēc ogļrūpniecības” mērķis ir atrast saprātīgus un efektīvus veidus, kā izmantot ieguves rūpniecības teritorijas, kuras ir ievērojami cietušas ogļrūpniecības rezultātā. Mēs arī plānojam izbūvēt kompleksu rehabilitācijas centru Tršinecā un modernizēt pneimonoloģijas nodaļu Frīdekas-Mīstekas slimnīcā. Tiek izstrādāti arī stratēģiskie projekti izglītības standartu uzlabošanai. Redziet, mēs zinām, kā izmantot Eiropas finansējumu, uzsvāru liekot uz mūsu iedzīvotāju dzīves kvalitāti un apkārtējo vidi. Es būtu priecīgs redzēt, ka arī turpmāk mūsu reģions saņemtu atbalstu no Eiropas, jo tas ir ārkārtīgi svarīgi gan pašam Morāvijas-Silēzijas reģionam, gan tā iedzīvotājiem. ■

Dolní Vitkovice mainīgā seja

Dolní Vitkovice ir unikāls rūpniecības rajons, kas ir ne tikai ievērojams ar saglabājušos oriģinālā dzelzrūdas un koksa ogļu ieguves procesa vēsturisku demonstrāciju, bet tā ir arī vieta, kur cilvēki var pavadīt savu brīvo laiku un uzzināt vairāk par rūpniecības raksturu.

1 828. gadā šeit tika nodibināts dzelzs ceplis, kuram vēlāk sekoja ogļraktuve, radot šī reģiona industriālo dabu un nodarbinot tūkstošiem cilvēku. Taču 1998. gadā ražošana tika pārtraukta.

Šajā situācijā radās jautājums, kā rīkoties ar šo unikālo rūpniecisko rajonu. Viena iespēja bija to pilnībā nojaukt. Par laimi, gala lēmums bija pārbūvēt rajonu, pārveidojot šo kompleksu unikālā izglītības, kultūras un sociālajā centrā, kas šobrīd vienlīdz kalpo kā jauniesiem tā arī pieaugušiem apmeklētājiem (skatīties video).

1. Gongs: Agrāk šeit tika uzglabāti 50 000 kubikmetru attīrītas domnas krāšņu gāzes. Tagad Gongā ietilpst 2000 apmeklētāju, kuri piedalās izglītojošos, kultūras un sabiedriskos pasākumos. Šeit notiek lekcijas universitātes studentiem, starptautiskas konferences un kongresi, šajā vietā tiek organizēti semināri, apmācību kursi un mākslas izstādes.

2. Tapas tornis: Sendienās ik dienu 1. domnas iekšienē tika izgatavots līdz pat 1200 tonnām čuguna. Šodien apmeklētāji dodas ekskursijās, kurās viņus izved cauri dzelzs ražo-

CEĻI UZ UZVARU AR SOCIĀLO MĀJOKĻU IZMĒĢINĀJUMA PROJEKTU OSTRAVĀ

Pievērsieties iekļaušanas pasākumiem un sociālajām dzīvojamajām mājām, “Vieta, ko saukt par mājām” nodrošināja 2018. gada *RegioStars* balvu 3. kategorijā “Labākas piekļuves nodrošināšana sabiedriskajiem pakalpojumiem”. Projekta ietvaros Čehijas trešajā lielākajā pilsētā tika renovēti 150 dzīvokļi ģimenēm, kurām citādi būtu jāmitinās standartiem neatbilstošā mājoklī. Tika izstrādāti arī procesi, lai atvieglotu piekļuvi mājokļiem, sistēma sadarbībai ar pilsētas rajoniem un sociālajam atbalstam ģimenēm, lai palīdzētu viņiem nodrošināt stabilāku un drošāku dzīvesveidu un līdzdalību kopienā.

<https://europa.eu/!JR33tP>

3.

4.

5.

6.

šanas procesam, sekojot tam pašam maršrutam, kas tika izmantots izejmateriāliem čuguna ražošanai kompleksa vecākajā ēkā, kuras pamatakmens likts tālajā 1911. gadā. Kopš 2015. gada var apmeklēt Tapas torņa jauno piebūvi, kurā izvietota visaugstāk esošā kafejnīca Ostravā.

3. Zinātnes un tehnoloģiju centrs: 14 000 m² plašajā objektā zinātne un tehnoloģijas tiek piedāvātas izklaidējošas spēles veidā, atklājot moderno tehnoloģiju noslēpumus. Šeit tiek piedāvātas zinātnes mīklas, intriģējoši fakti no pētniecības pasaules un tehniskas idejas. Jauni un pieauguši pētnieki var izpētīt to, kā darbojas pilsētas, radio un cilvēka ķermenis, kas ir varavīksne un kā jūrā darbojas kuģa navigācija. Šajā arhitektoniski iespaidīgajā celtnē ir izvietotas lieliski aprīkotas mācību telpas, auditorijas lekcijām, kinoteātris ar 200 skatītāju vietām un modernu tehnisko un audiovizuālo aprīkojumu.

4. U6 zinātnes un tehnoloģiju centrs: Divu milzīgu 900 tonnu ventilatoru apkārtnē ir izvietotas vairāk nekā 100 interaktīvas izstādes, kurās izklaidējošā veidā izskaidrota zinātne un tehnoloģija. Apmeklētāji var redzēt nekad iepriekš neredzētas lietas, noskaidrojot pat vissarežģītākos tehniskos jautājumus, atrodoties starp vēsturiskajiem ventilatoriem un pārvietojamajām izstādēm. Viņi var mēģināt paši izgatavot tērauda loksni, uzbūvēt dzelzs tiltu vai ražot elektrību. Un pat "lidot" kosmosā.

5. Hlubinas radošais centrs: Kopš 2015. gada agrākā Hlubinas ogļraktuve ir atvērta kā neatņemama sastāvdaļa no senā rūpnieciskā kompleksa. Vecajās ēkās ir izveidots jauns

mākslai veltīts kvartāls, kura nolūks ir izglītot dalībniekus humanitāro zinātņu, mākslas un amatniecības jomās. Agrākās ražošanai un administrācijai izmantotās ēkas ir kļuvušas par vairāku mākslas žanru kultūras centru ar kinoteātri, mēģinājumu telpām mūziķiem un ierakstu studiju, skatuvi, studijām un dejas paredzētām telpām.

6. Festivālu parks: Šajā vietā tiek piedāvāta lieliska vide ar industriālu ainavu 200 000 m² platībā lielu festivālu, kā arī nišas festivālu un pasākumu ar mazāku apmeklētāju skaitu rīkošanai.

Visi šie objekti ir izveidoti ar ieguldījumu no ES fondiem: 8 projekti tika īstenoti, pateicoties ERAF, kas piešķīra gandrīz 48 miljonus EUR. Kopējais ieguldījums šajos projektos bija gandrīz 70 miljoni EUR.

Pāreja ievieša reģionā arī sinerģijas, kurās tika īstenoti desmitiem projektu dažādās jomās. Rajons kļuva par būtisku skatuvi izglītības un atpūtas aktivitāšu atdzīvināšanai ne tikai vietējā mērogā, bet arī visā Morāvijas-Silēzijas reģionā. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA:

<http://www.dolnivitkovice.cz>

<https://www.youtube.com/watch?v=a3rR5VJK5p4&t=79s>

ES finansējums sekmē tūrismu Morāvijā-Silēzijā

Eiropas finansējums palīdz arī uzlabot tūrisma objektus Morāvijas-Silēzijas reģionā, uzlabojot vidi tā viesiem un vietējiem tūristiem.

Mazās pilsētiņas Beskidu kalnu pakājē ir starp labākajām vietām, ko apmeklēt Čehijā. Nevienam viesim nevajadzētu laist garām izdevību nogaršot smaržīgās piparkūkas Štramberkā — pilsētā, kura tās skaistuma dēļ ir iemantojusi nosaukumu “Morāvijas Betlēme”. Līdzīgi arī Novi Jičīnā ir viens no skais-tākajiem pilsētas centrālajiem laukumiem valstī. Apmeklētāji var aplūkot lielisko interaktīvo izstādi Novi Jičīnas Tūrisma centrā, kurā var uzzināt pilsētas senās cepuru izgatavošanas tradīcijas. Izstāde saņēma ERAF finansējumu 238 436 EUR apmērā, kopējās projekta izmaksas ir 511 929 EUR.

Vēl viena Beskidu kalnu pakājes pērle ir Pršībora — Zigmunda Freida dzimtā pilsēta. Papildus tam, ka šeit atrodas slavenā psihoanalītiķa ģimenes mājvieta, pilsēta lepojas ar 17. gad-simta misionāru klosteri. Plašiem ēkas atjaunošanas darbiem tika piesaistīts ERAF finansējums divos posmos, kura kop-summa bija 1 059 580 EUR no kopējām izmaksām 1 295 519 EUR apmērā. ES finansējums tika piešķirts arī pasakaino klostera dārzu atjaunošanai. Klosterī atrodas Zig-munda Freida piemiņas zāle, bibliotēka un izstāde par Pršībora vēsturi.

Veselīgi tūrisma objekti

Jesenīku kalnu pakājē atrodas gleznainā SPA pilsēta Karlova Studānka, kurā ir tīrākais gaiss Centrāleiropā. Savukārt Čehijas vecākajā pilsētā Bruntālā tūristi var apmeklēt pili vai izmēģināt Bruntālas relaksācijas centru ar atpūtas iespējām ūdenī. Kopē-jās rekonstrukcijas izmaksas bija 5 617 409 EUR, no kurām 1 860 464 EUR sedza ES.

Vēl viens interesants tūrisma objekts šajā reģionā ir vēsturiskais šaursliežu dzelzceļš, kas darbojas kopš 1898. gada un kursē no Tremešnas Silēzijā uz Osoblahu pa maršrutu “ar simtiem likumu”. Šaursliežu dzelzceļa modernizācijas un attīstības projekts tika daļēji finansēts no ES līdzekļiem (142 801 EUR no kopējām izmaksām 350 940 EUR apmērā) un ietvēra vēsturiska ritošā sastāva iegādi ekskursiju vajadzībām.

No Jesenīkiem velosipēdisti var doties pa Silēzijas gleznaino ceļu, kas ved no Krnovas caur Silēzijas “balto pērli” — Opavas pilsētu — un tālāk uz Kravares baroka stila pili. Krnovu un Velke Hoštici savienojošā veloceliņa būvniecība saņēma ES fondu atbalstu 1 638 630 EUR apmērā (no kopējām izmaksām 2 403 372 EUR apmērā).

Visbeidzot, mēs ierodamies Opavā — agrāk Austrijai un tagad Čehijai piederošā reģiona galvaspilsētā. Pilsētas jūgendstila ēkas, laukumi un baznīcas padara to par īstu pērli. Šeit strādāja pasauleslavenais arhitekts Leopolds Bauers, un nav nejaušība, ka šajā pilsētā atrodas senākais un trešais lielākais muzejs Čehijā — Silēzijas muzejs (dibināts 1814. gadā). Muzeja remonts un Silēzijas ekspozīcijas izveide, apkopojot Silēzijas vēsturi, kultūru un dabas brīnumus bagātīgā kolekcijā, kas parādīta ar modernu tehnoloģiju palīdzību, saņēma ES finansējumu 2 885 571 EUR apmērā (no kopējām izmaksām 4 003 644 EUR apmērā).

To apmeklētāju uzmanību, kuriem ir interese par aizvēsturiskiem laikiem, piesaistīs Ostravas *DinoPark*, kas atrodas netālu no Karvinas un ieguva ES finansējumu 1 054 172 EUR apmērā no kopējām izmaksām 2 865 180 EUR apmērā. 35 hektāru teritorijā, pa kuru apmeklētāji pārvietojas ar *DinoExpres* vilcienu, var redzēt desmitiem Mezozoja ēras nezvēru, kā arī 12 metrus augstu aktīvu vulkānu un 3D kinoteātri ar atrakcijām bērniem.

Ostrava, kas ir Morāvijas-Silēzijas reģiona metropole, ir arī populārs tūrisma galamērķis. Tās vēsture šeit aizsākas pirms 25 000 gadiem, kad Landeka pakalnā senie cilvēki vieni no pirmajiem pasaulē sāka izmantot ogles. Turpmākā reģiona vēsture daļēji tika rakstīta ar oglēm, ar kurām tika radīta ļoti ietekmīga nozare. Ostrava lepojas ar Eiropā unikālu inženier-tehnisko mantojumu, tostarp Dolni Vítkovice industriālo rajonu, Hlubinas raktuvi un koksa rūpnīcām un Vítkovices tērauda liešanas rūpnīcu domnu torņiem. ■

Reģiona sociālo pakalpojumu pārveide

2003. gadā Morāvija-Silēzija bija pirmais reģions Čehijā, kurā tika uzsākts izmēģinājuma projekts, kas pievērsās sociālo pakalpojumu pārveidei. Tolaik cilvēki ar garīgo un citu veidu invaliditāti tika turēti izolācijā lielās iestādēs, kas bija izvietotas visai attālās vietās un pilnībā nepiemērotās ēkās, piemēram, pilīs un klosteros.

Šo ēku ietilpība bija no 100 līdz vairāk nekā 200 personām, un katrā istabā mitinājās 20 vai vairāk iemītnieku, kuri dalīja kopēju vannasistabu vai tualeti. Aprūpe tika nodrošināta tikai vīriešiem vai tikai sievietēm, un bērni atradās kopā ar pieaugušajiem. Šo iestāžu iemītniekiem bija atņemtas to likumiskās tiesības, un viņi bija spiesti dzīvot nedabiskā vidē un pielāgoties režīmam, kas bija ļoti atšķirīgs no ikdienas dzīves. Tādos apstākļos viņi pārcieta cilvēktiesību neievērošanu pašos pamatos, prasmju un atbildības pavājināšanos, mazāku pašpietiekamību un sava privātuma un personīgās brīvības ierobežojumus.

Sistēma bija jāmaina, lai pieliktu punktu šim mantojumam, ko bija atstājis sociālisma periods Čehoslovākijā. Projekts, kura mērķis bija pilnībā pārveidot sistēmu (2008–2019), sākās 2008. gadā visās 13 reģionālā līmeņa organizācijās, kas piedāvāja sociālos pakalpojumus visu gadu vairāk nekā 1100 to iemītniekiem.

2013. gadā Ostravas pilsēta arī tika iesaistīta Morāvijas-Silēzijas reģiona īstenotajās pārmaiņās, kuru mērķis bija uzlabot iemītnieku dzīvi un piešķirt viņiem cilvēktiesības un brīvības.

Kopš 2019. gada ir ieguldīti 44 miljoni EUR, lai uzlabotu vairāk nekā 1400 iemītnieku dzīvi 91 jaunā sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas vietā visā Morāvijas-Silēzijas reģionā.

Šo izmaiņu novatoriskais elements bija visaptveroša sistēmiska pieeja, kas nekad iepriekš nebija tikusi izmantota Centrālajā un Austrumeiropā. Tas ļāva daudziem iemītniekiem

iestāžu pakalpojumu izmantošanas vietā pārcelties pie to bioloģiskajām vai audžuģimenēm vai izmantot sociālos pakalpojumus dzīvokļos vai mājās pilsētās. Rezultātā lielu iestāžu ilgtermiņa iemītnieki tagad dzīvo paši savos dzīvokļos, strādā un izmanto uz vietas pieejamus sociālos pakalpojumus (skatīties video).

Ieguldījumi sabiedriskajā aprūpē

Šīs radikālās pārmaiņas tika finansētas no ES fondiem un centrālās valdības un Morāvijas-Silēzijas reģiona budžeta. Šī programma tiek turpināta ar sešiem ieguldījumu projektiem, nodrošinot turpmāku reģiona sociālo pakalpojumu izveidi un uzlabošanu. ES finansējums aptuveni 6,4 miljonu EUR apmērā uzlabos dzīves vēl 74 iemītniekiem.

Nākamais solis ir projekts psihiatriskās aprūpes reformai, izmantojot iegūto pieredzi. Ja tiks nodrošināts ES finansējums, divi ieguldījumu projekti un viens projekts bez ieguldījumiem atgriezīs pie sociālajiem pakalpojumiem tos, kuri cieš no garīgām saslimšanām un pārāk ilgu laiku pavadījuši psihiatriskajās slimnīcās.

Šādas sistēmiskas izmaiņas sabiedrisko pakalpojumus sniegšanā var pārnest uz citiem reģioniem un rajoniem. Morāvija-Silēzija ir potenciāls informācijas, pieredzes un paraugprakses avots jebkurai vieta, kur tiek pārkāptas cilvēktiesības un vajadzības institucionālās aprūpes dēļ aprūpes iestādēs (ne tikai sociālo pakalpojumu saņemšanas vietās, bet arī slimnīcās, bērnu namos u.tml.). ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA:

<https://bit.ly/2FsSOYM>

DATU PUNKTS

Kādēļ ES iegulda risku novēršanā?

ES kohēzijas politika aizsargā miljoniem pilsoņu, ieguldot mežu ugunsgrēku novēršanā, plūdu riska pārvaldībā un noturībā pret citām katastrofām.

Eiropas Savienība saskaras ar daudziem riskiem, tostarp plūdiem un ārkārtīgiem laikapstākļiem, kas ļoti bieži izpaužas pāri atsevišķu valstu robežām un kurus pastiprina klimata pārmaiņas. Eiropas dienvidi un centrālā daļa piedzīvo vairāk karstuma viļņu, mežu ugunsgrēku un sausuma periodu, savukārt Eiropas ziemeļi un ziemeļaustrumi saskaras ar spēcīgākām lietusegāzēm un plūdiem. Turklāt ES deviņi tālākie reģioni sastopas ar specifiskām problēmām, jo tie ir īpaši pakļauti klimata pārmaiņām (piem., sausuma periodiem, plūdiem, viesuļvētrām un pandēmijām).

Tikai 2018. gadā vien dabas katastrofās ir gājuši bojā 100 cilvēki. Tas veido arī milzīgas izmaksas ekonomikai: 2016. gadā Eiropā zaudējumi sasniedza teju 10 miljardus EUR. Ieguldījumi risku novēršanā ir būtiski, lai saglabātu spēju nodrošināt tālāku sociālekonomisko attīstību. Tas ir arī efektīvāk nekā segt izmaksas, ko rada nekā nedarišana: ikviens eiro, kas ieguldīts risku novēršanā, ietaupīs četrus vai vairāk eiro seku likvidēšanai.

Tā kā vietējās un reģionālās iestādes ir pirmās, kas saskarsies ar katastrofu ietekmi, ES kohēzijas politika ir atslēga uz katastrofu risku pārvaldību.

Finansējuma prioritātes 2014.–2020. gadā

Ar gandrīz 8 miljardiem EUR, kas no ES budžeta tiek novirzīti, lai pielāgotos klimata pārmaiņām un novērstu un pārvaldītu riskus, kohēzijas politika ir viens no būtiskākajiem finansējuma avotiem šajā jomā un lielākais ieguldījums Komisijas iniciatīvas īstenošanai. Pievienojot valstu līdzfinansējumu, kopējais ieguldījums ir tuvu 10 miljardiem EUR.

Vairums dalībvalstu un vairākas *Interreg* programmas ir izvēlējušās risku novēršanu kā to prioritāti 2014.–2020. gada finansēšanas periodam. Turklāt risku novēršana, noturība pret katastrofām un klimata pārmaiņām ir integrētas citās kohēzijas politikas finansējuma prioritātēs, piemēram, energoefektivitātē un ūdens resursu apsaimniekošanā.

Plaša prioritāšu loka ietvaros ir izvirzīta virkne konkrētu prioritāru pasākumu.

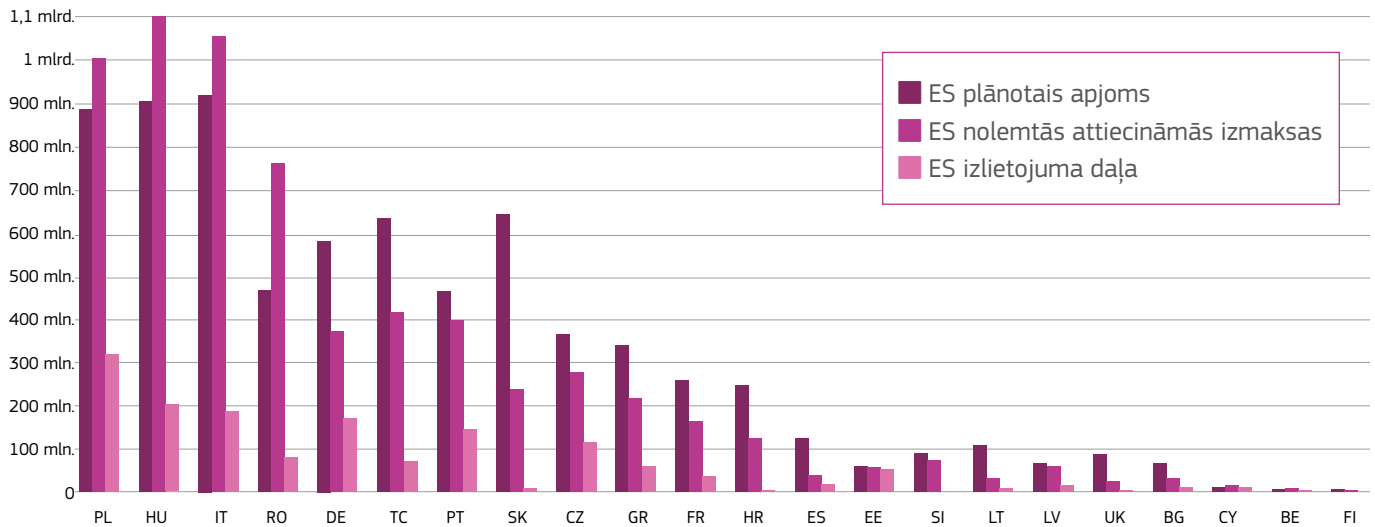
Galvenā uzmanība finansējuma ieguldīšanā tiek pievērsta katastrofu nelabvēlīgāko seku **novēršanai**, piemēram:

- ▶ darbības, lai uzlabotu zināšanu bāzi par katastrofu risku pārvaldību: plūdu plāni, IKT instrumenti, agrīnās brīdināšanas sistēmas, modelēšana, radari, videonovērošana u.tml.;
- ▶ novēršanas stratēģiju, rīcības plānu un pamatnostādņu sagatavošana un īstenošana, tostarp vietējā līmenī;
- ▶ izpratnes veidošanas kampaņas un apmācība (piem., pret zemesrīcēm noturīgu ēku būvniecības prasmes);
- ▶ pret katastrofām noturīgas ēkas un tīkli (piem., skolas ar izturējspēju pret zemesrīcēm);
- ▶ infrastruktūra plūdu novēršanai: dambji, pretplūdu aizsargvaļņi, vētru ūdeņu savākšanas sistēmas, ūdens baseini u.tml.;
- ▶ zemes, mežu un upju pārvaldība, lai novērstu riskus, pārvaldot upju plūsmu, aizturot ūdens plūsmu, novēršot nogāžu nestabilitāti, novācot ugunsbīstamo biomasu mežos, aizsargājot piekrastes, samazinot augsnes sablīvēšanos u.tml.;
- ▶ uz ekosistēmām balstītas pieejas risku novēršanai: plūdu palienu, apmežošanas, zaļā infrastruktūra ūdens aizturēšanai vai notecei, "zaļa" pilsētvide u.tml.

Dažas dalībvalstis iegulda arī **sagatavotībā**, lai nodrošinātu pietiekamas spējas katastrofu gadījumā. Jo īpaši:

- ▶ infrastruktūru civilās aizsardzības vienībām: integrētas glābšanas stacijas, koordinācijas centrus u.tml.;
- ▶ transportlīdzekļus un aprīkojumu: glābšanas transportlīdzekļus, ugunsdzēsības sūkņus, ledlaužus, helikopterus, lidmašīnas, pagaidu mājvietas ārkārtas situācijās u.tml.
- ▶ Apmācība.

2014.–2020. gads — Dalībvalstu piešķirumi risku novēršanai un to finansiālais izlietojums

Turklāt ierobežots skaits dalībvalstu atbalsta pasākumus, kas paredzēti tam, lai **atgūtos** no katastrofu nelabvēlīgajām sekām. Piemēram:

- apmežošana pēc ugunsgrēkiem;
- rekonstrukcija piekrastēm un ekosistēmām;
- plūdus pārcietušo zonu attīstība;
- aizsarginfrastruktūra un rekonstrukcija pēc viesuļvētrām tālākajos reģionos.

Kā iepriekš minēts, katastrofu risku pārvaldība nav atsevišķa darbība kohēzijas politikas ietvaros, bet tā ir saistīta ar citām atbalsta jomām un valsts un vietējā līmeņa aktivitātēm, piemēram, pilsētplānošanu. Risku novēršanas ieviešanu vispārējā apritē (un pielāgošanos klimata pārmaiņām) stiprina ilgtspējīgas attīstības principa popularizēšana, kas arī ir paaugstinājis vispārēju tādu pieeju izmantošanu, kuru pamatā ir ekosistēma un zaļa infrastruktūra.

Kohēzijas politikas atbalstu papildina citi ES instrumenti, piemēram, Savienības civilās aizsardzības mehānisms, ES Solidaritātes fonds, programma “Apvārsnis 2020” un programma *LIFE*.

Praktiskā ziņā tālāk esošais projekta piemērs demonstrē dažas no finansētajām darbībām. Vērā ņemama uzmanība tiek pievērsta **aizsardzībai pret plūdiem**. Ir vairāki piemēri, piemēram, Atikas rietumu daļa (Grieķijā), kur vērojamas nopietnas applūšanas problēmas. Kohēzijas fonds finansēja projektu aizsardzībai pret plūdiem Ešatijas upē 80 miljonu EUR vērtībā, pasargājot 134 000 vietējo iedzīvotāju un viņu īpašumu Atēnu priekšpilsētās no plūdiem. Ar to tika izveidotas arī 700 darbvietas un veicināta pilsētvides reģenerācija zemu ienākumu reģionā. Konstruksiju aizsardzībai pret plūdiem būvniecība apturēja applūšanu tagad un tā ļaus arī turpmāk attīstīties augšup pa strauti esošām teritorijām. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<https://cohesiondata.ec.europa.eu/themes/5#>

Vai ir kāds temats, ar ko jūs vēlētos iepazīties turpmākajos *Panorama* sadaļas “DATU PUNKTS” rakstos?

Vai ir kāda datu kopa, ko mums vajadzētu ievietot ESI fondu atvērto datu platformā?

Sūtiet savus ierosinājumus pa e-pastu: REGIO-EVAL@ec.europa.eu

Sekojiēt diskusijai TWITTER [#ESIFOpenData](https://twitter.com/ESIFOpenData)

vai piesakieties mūsu informatīvā izdevuma saņemšanai:

http://ec.europa.eu/newsroom/index.cfm?service_id=788

Sinergiju veidošana starp vietējām ES kiberdrošības ekosistēmām

Baudot privileģēto stāvokli, ko nodrošina vietējās ekosistēmas, Eiropas reģioniem ir nozīmīga loma Eiropas kiberdrošības nozarē un tās konkurētspējā pasaules tirgū.

ES kiberdrošības ainavu nākotnē lielā mērā noteiks politikas pasākumi, kuriem ir tieša ietekme uz reģionālajām kiberdrošības ekosistēmām. Šie pasākumi ietver iniciatīvas, piemēram, digitālās inovācijas centrus (*DIH*) un reģionālās pētniecības un inovācijas stratēģijas lietpratīgai specializācijai.

Reģionālajām iestādēm ir līdzekļi, lai nodrošinātu strukturētu sadarbību ar vietējiem gala lietotājiem, kritiskās infrastruktūras operatoriem un pakalpojumu sniedzējiem, kā arī inovatīviem maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), pētniecības un inovācijas (*R&I*) laboratorijām un apmācību centriem.

Līdz ar to starpreģionu sadarbību var uzskatīt par pavērsieni, paaugstinot Eiropas kiberdrošības tirgu un tā konkurētspēju. Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF) ir ieguldījis 1,53 miljonus EUR piecu gadu starpreģionālās sadarbības programmā *Interreg Europe CYBER*. Programmas nolūks ir sekmēt ES kiberdrošības jomā darbošos MVU konkurētspēju, veidojot sinerģiju

starp Eiropas reģioniem, kas specializējas kiberdrošības jomā un pazīstami arī kā "Eiropas kiberielejas".

Lielāko problēmu risināšana

2018. gada jūnijā uzsāktā projekta *Interreg Europe CYBER* nolūks ir novērst trīs lielākos šķēršļus, kas atzīti par galvenajiem faktoriem, kuri ietekmē kiberdrošības jomas MVU konkurētspēju Eiropas līmenī. Pirmais ir saistīts ar koordinācijas trūkumu starp atbilstošajiem dalībniekiem; nākamais ir pieaugošais iemaņu trūkums kiberdrošības jomā; un visbeidzot esošā kiberdrošības tirgus fragmentācija Eiropas ietvaros.

Pirmajā darbības gadā projekts pievēršas dalībnieku kartēšanai reģionālajās ekosistēmās un to individuālo stipro un vājo pušu analīzei. Šie soļi palīdzēs paraugprakses noteikšanai, esošo šķēršļu novēršanai un publiskās politikas instrumentu uzlabošanai ar nolūku veicināt reģionālo kiberdrošības jomas MVU konkurētspēju.

Igaunija: atbalsts veiksmīgai kiberdrošības ekosistēmai

Igaunijas Informācijas sistēmu pārvalde, kas atbild par valsts informācijas sistēmām un datortīkliem, ir viens no projekta *Interreg Europe CYBER* reģionālajiem partneriem.

Igaunijā darbojas ļoti attīstīta vietējā kiberdrošības ekosistēma, kurā investoriem, uzņēmumu pārstāvjiem, akadēmiskajām aprindām un valsts iestādēm ir iespēja sadarboties un

Londona, Apvienotā Karaliste

Milāna, Itālija

Hāga, Nīderlande

Pilsētas vīzijas pārvēršana realitātē ar finanšu instrumentu palīdzību

Daudzreģionu palīdzības programma (*Multi-region assistance programme – MRA*) ir viena no daļām programmā *fi-compass*, kas ir konsultāciju pakalpojumu platforma saistībā ar Eiropas strukturālo un investīciju fondu (ESI fondu) pieejamajiem finanšu instrumentiem un ko nodrošina Eiropas Komisija sadarbībā ar Eiropas Investīciju banku. MRA projektu, kuros iesaistītas vismaz divas vadošās iestādes no dažādām ES dalībvalstīm, mērķis ir novērtēt ESI fondu finanšu instrumentu iespējamo izmantošanu konkrētās kopējo interešu tematiskās jomās. To nolūks ir veicināt finanšu instrumentu plašāku izmantošanu gan no ieguldīto ESI fondu viedokļa, gan to ģeogrāfiskā vai tematiskā aspekta, kā arī iedrošināt dažādu dalībvalstu reģionus sadarboties, apmainīties ar labāko prasi un iesaistīties savstarpējā mācīšanās procesā.

ES politika ar uzsvāru uz pilsētām

Vairāk nekā 70 % Eiropas iedzīvotāju dzīvo pilsētu teritorijās, un nākotnē šī tendence tikai palielināsies. Pilsētas visā Eiropā ik dienu pielāgo savus pilsētu attīstības plānus, lai risinātu būtiskākās problēmas, piemēram, pieaugošo iedzīvotāju skaitu, klimata izmaiņas un digitālās pārmaiņas. Izstrādājot

visaptverošas stratēģijas un nosakot ilgtermiņa politikas mērķus, pilsētas veic pasākumus, lai palīdzētu nodrošināt mājokļus par pieņemamu cenu, veicinātu energoefektivitātes projektus, atdzīvinātu apkārtni un uzlabotu sabiedrisko transportu. Taču stratēģiskos plānus var veiksmīgi īstenot tikai tādā gadījumā, ja pilsētām ir pieejams finansējums. Bez valsts un privātā sektora spēcīgas iesaistīšanās ir grūti pārvērst pilsētas vīziju realitātē.

Nīderlandes pilsēta Hāga 2013. gadā nolēma piešķirt 4 miljonus eiro pilotprojektam ar nosaukumu "JESSICA", lai izveidotu finanšu instrumentu energoefektivitātes veicināšanai. Tobrīd projektā iesaistītas personas, visticamāk, negaidīja, ka pēc četriem gadiem tām būs līdzdalības fonds ar vairāk nekā 46 miljonu eiro vērtiem aktīviem, ko ieguldīt inovācijās, ilgtspējas veicināšanā un pilsētu attīstībā.

Taču pirmie soļi fonda izveidē bija ļoti grūti.

"Kad sākotnēji veidojām fondu, mums bija daudz jautājumu un bija jāpārvar daudz tehnisko šķēršļu, lai izveidotu stabili un drošu pamatu nākotnes investīcijām," atceras Hāgas Ekonomisko investīciju līdzdalības fonda (*The Hague Economic Investment Holding Fund Foundation – HEID*) sekretārs Viljams Vandenbungelārs (*William van den Bungelaar*).

Hāgai tagad ir ekspertu grupa, kura cieši sadarbojas ar savu neatkarīgo fonda pārvaldnieku, lai uzraudzītu un atbalstītu finanšu instrumentu izmantošanu pilsētā. HEID panākumu dēļ finanšu instrumentus tagad plaši izmanto pilsētas stratēģisko prioritāšu finansēšanai.

Apgrozības ieguldījumi visā Eiropā

Izmantojot esošās zināšanas par finanšu instrumentiem, Hāga apvienoja spēkus ar trīs citām Eiropas pilsētām – Mančestru, Milānu un Londonu, īstenojot *MRA* projektu ar nosaukumu “Apgrozības ieguldījumi Eiropas pilsētās”, jeb *RICE* (*Revolving Investments in Cities in Europe*). Šī projekta mērķis bija sekmēt jaunu finanšu instrumentu attīstību, lai palielinātu privātā sektora investīcijas pilsētu attīstībā, jo īpaši saistībā ar viedo pilsētu izveidi. Projekta laikā tika apzinātas pilsētu kopējās vajadzības attiecībā uz finansējumu, līdz ar to nosakot tās nozares, kurās finanšu instrumenti var vislabāk atbalstīt projektus, kas atbilst pilsētas politikas prioritātēm. Nozares, kurās ir nepieciešams vislielākais finansējums, ietver transportu, enerģētiku, mājokļus un darbvietas, zaļo un zilo infrastruktūru, jeb ekonomisko attīstību plašākā izpratnē, kas ietver MVU un jaunuzņēmumus, kā arī jaunu komerciālo un inovāciju centru izveidi.

MRA-RICE partneri varēja izmantot dažādu iesaistīto pilsētu pieredzi.

“Finanšu instrumentu izmantošana Mančestrā ir īsts veiksmes stāsts, un to ieguvumi ir tālejoši,” saka Mančestras pilsētas domes pārstāvis Marks Dunkans (*Mark Duncan*). Līdzīgi arī Lielās Londonas pārvaldes pārstāvis Binals Kadū (*Binal Cadieu*) uzsver jaunā finanšu instrumenta, kas pazīstams kā Londonā izveidotais energoefektivitātes fonds “*Mayoral Energy Efficiency Fund*” (*MEEF*), potenciālu. “*MEEF* kā apgrozības fonds mums parāda, kā maksimāli izmantot miljoniem mārciņu vērtas privātās investīcijas zema oglekļa satura energoražošanas projektiem,” saka Kadū.

RICE izstrādātais pilsētu fonda modelis

Projekta *RICE* rezultātā tika izstrādāts pilsētu fonda modelis, ko var pielāgot pilsētu konkrētām vajadzībām visās Eiropas Savienības valstīs, lai atbalstītu pilsētu attīstību. Šis fonds ir elastīgs, pateicoties tam, ka modelī ir iekļautas labākās prakses, kas novērotas *RICE* partnerpilsētās. Pēc būtības tas ir “pilsētas vadīts un neatkarīgi pārvaldīts finanšu instruments, kura investīciju stratēģija ir pielāgota pilsētas stratēģiskajām prioritātēm, kas ļauj ievērojami labāk izmantot publiskos ieguldījumus”.

Projekta *RICE* vadītājs Vandenbungelārs uzsver partnerības sniegtos ieguvumus.

“Modelis piedāvā elastīgu pamatu pilsētu attīstības finanšu instrumentam, kas ļauj ievērojami labāk izmantot publiskos

ieguldījumus, vienlaikus nodrošinot tehnisko atbalstu, lai palīdzētu tā ieviešanas procesā,” viņš saka un papildina: “modelis ir izstrādāts tā, lai tas būtu vienkāršs, reproducējams un pielāgojams un lai citi to varētu pārņemt kā pamatu pilsētu attīstības finanšu instrumentam.”

Lai gan modeļa ieviešanai ir nepieciešams piesaistīt neatkarīgu fonda pārvaldnieku, pilsētu ieguldījumu stratēģijas izstrādi vada pašas pilsētas. Pateicoties pilsētas fonda izveidei, Eiropas pilsētām ir iespēja operatīvi īstenot savu vīziju un stratēģiju.

Kohēzijas politikas atbalsta izmantošana

Publiskajiem resursiem, piemēram, ESI fondiem ir būtiska loma tirgus atšķirību mazināšanā, ļaujot daudziem projektiem piesaistīt ES finansējumu, kas citādi nebūtu pieejams vai izmaksātu pārāk dārgi. Ja pilsētām ir piekļuve ESI fondu resursiem, tās var veiksmīgi ieviest finanšu instrumentus, ar kuru palīdzību risināt vietējās vajadzības, sekmīgi mobilizējot citas publiskās un privātās investīcijas projektos. To var realizēt, izmantojot aizdevumus un garantijas pilsētu ilgtermiņa attīstības projektiem, kapitāla vai kvazikapitāla instrumentus ieguldījumiem augsta riska pakāpes projektos, vai arī vienlaikus saņemot atmaksājamo un dotāciju atbalstu.

Daudzām pilsētām nav milzīgas pieredzes pilsētu fondu veidošanā. Līdz ar to tām ir nepieciešama profesionāla palīdzība jaunu finanšu instrumentu izveidē un ieviešanā. Eiropas Komisijas atbalstītās tehniskās palīdzības programmas, piemēram, *MRA*, atvieglo jauna pilsētas fonda sagatavošanas un ieviešanas procesu, palīdzot pilsētām attīstīt savas iespējas.

“Tām pilsētām, kurām finanšu instrumenti, piemēram, pilsētu attīstības fondi ir svešs jēdziens, projekts *MRA-RICE* piedāvā noderīgu līdzekli, lai sāktu attīstīt jaunu finanšu instrumentu un novērtētu tā īstenošanas iespējas vietējā kontekstā,” saka Milānas pašvaldības darbiniece Lūsija Skopelīti (*Lucia Scopelliti*).

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

www.fi-compass.eu

JAUNUMI [ĪSUMĀ]

ATGRIEŠANĀS PIE PILSĒTPROG- RAMMAS

ES pilsētprogrammas brošūrā izcelta līdzšinējo pasākumu un sasniegumu dažādība un daudzveidība. ES pilsētprogramma ir inovatīva pilsētpolitikas iniciatīva, kas daudzlīmeņu pārvaldību ir īstenojusi praksē. Tā ir ļāvusi pilsētām, dalībvalstīm un Eiropas Komisijai un citām nozīmīgākajām iein-

teresētajām personām sanākt kopā, lai kopīgi rastu risinājumus aktuālajām pilsētvides problēmām un nodrošinātu konkrētu rezultātu ES iedzīvotāju interesēs. Brošūrā ir uzsvērtā ES pilsētprogrammas loma, veidojot inovatīvu un labu pārvaldību, darbojoties integrētākā veidā un koncentrējoties uz visaptverošiem jautājumiem, kā arī īstenojot ANO Jauno pilsētprogrammu. Tajā ietverti vairāki “rīcības stāsti” un rīcības piemēri, atbalstot labāku regulējumu, labāku finansējumu un labākas zināšanas.

Pastāv iespējas turpināt stiprināt pilsētpolitiku ES ar spēcīgāku un ciešāku sadarbību starp pilsētām, dalībvalstīm un ES. Šeit ES pilsētprogramma sniedz konkrētu un pozitīvu pienesumu. Tā darbojas kā jumta programma visām pilsētpolitikas iniciatīvām, palīdzot stiprināt pilsētpolitiku visos tās līmeņos, sākot no pilsētām līdz pat dalībvalstīm un ES. Šajā brošūrā lasītājs tiks izvests arī caur vairākām ES programmām un iniciatīvām, kas pievēršas ilgtspējīgai pilsētu attīstībai. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/brochure/urban_agenda_eu_en.pdf

PROJEKTS “THE ROAD TRIP” (IZBRAUCIENS) ATGRIEŽAS

Pagājušā gada projekts “The Road Trip” guva milzīgus panākumus tiešsaistē, piesaistot tūkstošiem skatītāju un sekotāju. Šajā gadā tiks iekļauti divi jauni maršruti, aizvedot divas jaunās ceļotāju komandas vienreizējā piedzīvojumā pāri visam kontinentam un vēl tālāk. Un, protams — tas tiks darīts ar minibusiņu!

Komandas dosies ceļā un no augusta beigām līdz septembra beigām ceļos, šķērsojot desmitiem reģionu visā Eiropā, iesaistoties sarunās ar vietējiem iedzīvotājiem un dzīvojot kā viņi, un pa ceļam apmeklējot ES finansētos projektus. Viņu uzdevums ir ne tikai izpētīt Eiropu citādā veidā, bet arī atklāt pašiem sevi no citas puses.

Ceļotāji būs sadalīti divās komandās ar četriem dalībniekiem katrā, no kurām viena dosies no Zviedrijas uz Kanāriju salām, kamēr otra pa to laiku ceļos no Īrijas uz Kipru. Katrā komandā būs video operators, tekstu rakstītājs, fotogrāfs un prezentētājs. Viņi iemūžinās visu savu ceļojumu un dalīsies ar būtiskākajiem notikumiem projekta tīmekļa vietnē un sociālajos medijos. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

Pieteikšanās ir pieejama no 24. jūnija. Jaunāko informāciju meklējiet mūsu tīmekļa vietnē un sociālajos medijos: <https://roadtripproject.eu/>

VIENKĀRŠĀKA ZIŅOŠANA INTERREG EUROPE PROJEKTIEM

Interreg Europe tagad atmaksā līdzekļus būtiskai daļai no ceturtā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus projektiem kā fiksētu summu apmaiņā pret apliecinājumu, ka aktivitātes ir īstēnotas. Šis jaunais, vienkāršākais process nozīmē to, ka projektiem vairs nav jāiesniedz rēķini, lai saņemtu maksājumu, ietaupot pirmā līmeņa kontroles izmaksas. Tādējādi projekti var pilnībā pievērsties saturam un koncentrēt vairāk resursu reālai darbībai. Ar šīm izmaiņām projekti ir padarīti rentablāki.

Kas deva stimulu pārmaiņām? Eiropas Komisijas sagatavotās un dalībvalstu apstiprinātās regulas, piemēram, *Omnibus* regula, atcēla 100 000 EUR limitu fiksētām summām. Petras Gaitneres (*Petra Geitner*), Finanšu un kontroles nodaļas vadītājas, vārdiem: “Šī regula deva mums signālu vēl vairāk vienkāršot procesus, nekā tas jau tiek darīti un padarīt finansēšanu ar vienkāršotu izmaksu iespējām no izņēmuma par standartu”.

Šī nav pirmā reize, kad *Interreg Europe* vienkāršo savu darbību. Pirms gada programmā tika ieviesta vienota likme administratīvajām izmaksām, fiksēta summa sagatavošanas izmaksām un samazināts kontroles līmenis. Ērvins Siveris (*Erwin*

Siveris), programmas direktors, sacīja: “Mēs finansējam 2000 partnerus 258 projektos ar relatīvi nelielu budžetu 359 miljonu EUR apmērā. Tas nozīmē, ka mums ir jābūt novatoriskiem un jāvienkāršo procesi. Bieži vien mēs esam līderi vienkāršošanā ES līmenī, un daudzas mūsu idejas ir pārņēmusi Komisija un citas sadarbības programmas.”

Šī komanda vēlas izpētīt tās priekšrocības, ko sniedz standartizētas metodes vai finansējums, kura pamatā ir starpposmu sasniegumi, izmantojot jaunās regulas. Redzēsim, kādas būs viņu nākamās idejas!

Interreg Europe ir Eiropas starpreģionu sadarbības programma, ko līdzfinansē Eiropas Reģionālās attīstības fonds. Ar to tiek atbalstīti projekti, kas uzlabo reģionālās attīstības politiku, izmantojot pieredzes apmaiņu starp ES reģioniem. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<https://www.interregeurope.eu/>

Ātrdarbīga interneta ieviešana Eiropas reģionos

Reģionu, jo īpaši lauku reģionu ekonomiskā konkurētspēja ir atkarīga no labas savienojamības. Tas ietver ne tikai ceļus un dzelzceļu, bet arī interneta maģistrāles.

Pēc Reģionālās politikas ģenerāldirektorāta (REGIO ĢD) Gudras un ilgtspējīgas izaugsmes direktora Rūdolfa Nīslera (*Rudolf Niessler*) teiktā: “Platjoslas sakari, jo īpaši lauku apvidos, veicina iedzīvotāju skaita pieaugumu un palīdz radīt kvalitatīvas darbavietas.” Līdz ar to ir ārkārtīgi svarīgi, lai lauku apvidi netiktu atstāti bez ievēribas.

Digitalizācijas atšķirības

Tomēr statistika rāda, ka, neskatoties uz ES un vairākuma dalībvalstu būtiskajiem centieniem, joprojām pastāv atšķirības savienojamības jomā starp lauku apvidiem un pilsētām. Pēdējo gadu laikā savienojamības līmenis Eiropā ir pastāvīgi audzis, sasniedzot vairāk nekā 80 % iedzīvotāju. Taču, sīkāk aplūkojot datus, varam redzēt, ka šis procentuālais rādītājs lauku apvidos ir krietni zem 50 %, turklāt šī atšķirība, šķiet, nemazinās, tādējādi neļaujot sasniegt [Digitālajā programmā līdz 2020. gadam](#) noteiktos mērķus.

Rīcības plāns platjoslas sakaru tīkla ieviešanai lauku apvidos

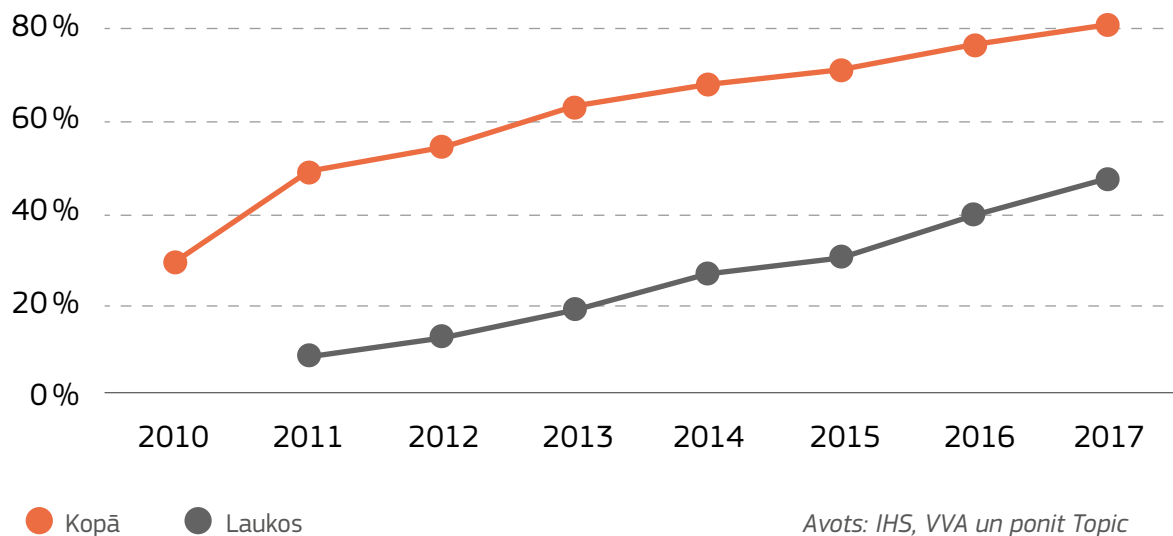
Ņemot vērā iepriekšminēto, Eiropas Komisija ir izstrādājusi [Rīcības plānu platjoslas sakaru tīkla ieviešanai lauku apvidos](#).

Šis iniciatīvas būtisks aspekts ir cieša sadarbība starp dažādiem Eiropas Komisijas dienestiem, kas atbild par reģionālo attīstību, lauku attīstību un digitālo politiku.

Rīcības plāns ietver sešas komponentes, kuru mērķis ir nodrošināt platjoslas sakaru tīkla ieviešanu lauku apvidos:

- › Platjoslas kompetences biroju (PKB) tīkla izveide.
- › Platjoslas sakaru ekspertu grupu izvēšana tajās dalībvalstīs un reģionos, kuros ir zems platjoslas pārklājuma līmenis lauku apvidos.
- › Vienotas metodikas izstrāde ieguldījumu plānošanai, ziņošanai un uzraudzībai platjoslas sakaru tīkla attīstības jomā.
- › Plānoto ieguldījumu lauku attīstībā pārbaudes ieviešana.
- › Eiropas Komisijas rokasgrāmatas par ieguldījumiem ātrdarbīgu platjoslas sakaru tīklu attīstībā aktualizēšana.
- › Lauku reģionu platjoslas sakaru attīstības plāna izstrāde, lai palīdzētu īstenot ieguldījumus platjoslas sakaru tīkla attīstībā lauku apvidos.

Nākamās paaudzes piekļuves (NGA) platjoslas pārklājums ES, 2010-2017

Eiropas Platjoslas kompetences biroju tīkls

Pirmkārt, Eiropas Komisija atbalsta Platjoslas kompetences biroju tīkla attīstību un paplašināšanos. Dažādu valstu administrāciju sadarbība un iesaistīšanās varētu palīdzēt pārvarēt atsevišķus šķēršļus, ar kuriem sastopas daudzi reģioni saistībā ar administratīvajām iespējām un kompetenci platjoslas sakaru

jomā. Viens no būtiskākajiem aspektiem ir sadarbības izveidošana starp PKB un ieinteresētajām pusēm lauku reģionos. To apstiprina arī nesen veiktā aptauja, kas parādīja, ka mazāk nekā 20 % no viņiem sadarbojas ar Lauku attīstības tīkla organizācijām savā valstī. Digitalizācijas plaisu var mazināt vienīgi tad, ja izveido ciešu saikni starp PKB un svarīgākajām personām, kuras risina konkrētas lauku reģionos novērotās problēmas.

KAS IR PKB TĪKLS?

Eiropas Komisija aicināja dalībvalstis izveidot Platjoslas kompetences biroju tīklu ar mērķi risināt kopīgas problēmas.

To uzdevums ir darboties kā vienotiem kontaktpunktiem platjoslas sakaru jautājumos, jo īpaši attiecībā uz:

- > regulatīvajiem,
- > tehniskajiem un
- > finanšu jautājumiem.

PKB ir izveidoti visās dalībvalstīs un daudzos reģionos. <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/bco-network-directory>

« Platjoslas sakari, jo īpaši lauku apvidos, veicina iedzīvotāju skaita pieaugumu un palīdz radīt kvalitatīvas darbavietas. »

Reģionālās politikas ģenerāldirektorāts (REGIO ĢD) un Lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektorāts (AGRI ĢD) 2019. gadā ieviesīs lauku attīstības politikas pārbaudi. Tas nozīmē, ka ikvienai vadošajai iestādei, kura vēlēšies pārprogrammēt ES fondus, kuri sākotnēji tika paredzēti platjoslas sakaru attīstībai, būs jāpierāda, ka šādu sakaru tīkla pārklājums lauku rajonos tiks nodrošināts kādā citā veidā. Tādējādi varēs garantēt, ka finansējums netiek atņemts tiem reģioniem, kuros ir vislielākā nepieciešamība, tikai tā iemesla dēļ, ka "tie ir sarežģīti reģioni".

Eiropas Komisija šobrīd izstrādā divas rokasgrāmatas, kas sniegs projektu plānotājiem un investoriem konkrētas norādījumus platjoslas sakaru tīkla projektu attīstīšanai, proti, aktualizētu [Rokasgrāmatu par ieguldījumiem platjoslas sakaru tīklu attīstībā](#) un rokasgrāmatu par ieguldījumiem lauku attīstībā, ko plānots publicēt 2019. gada otrajā pusgadā.

Nākamie soļi

Digitalizācijas atšķirības starp lauku reģioniem un pilsētām ir realitāte, ko nav iespējams novērst īstermiņā. Tādēļ Eiropas Komisija turpina atbalstīt PKB visā ES un piešķirt līdzekļus nākamajā finanšu plānošanas periodā. Jo īpaši tas tiks īstenots ar Eiropas Reģionālās attīstības fonda un Eiropas infrastruktūras savienības instrumenta, kā arī ar tādu jauno instrumentu kā Eiropas platjoslas infrastruktūras savienības fonda (CEBF) vai *InvestEU* fonda palīdzību.

Dalībvalstīm un reģioniem tagad ir jānodrošina, ka tajos ir izveidotas atbalsta struktūras un shēmas, lai piesaistītu saviem lauku rajoniem nepieciešamo atbalstu. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

Rīcības plāns: <https://europa.eu/WU38Xx>

<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/broadband-investment-guide>

Finansiāls atbalsts platjoslas sakaru tīkliem nākamajā daudzgadu finanšu shēmā

Strukturālie un investīciju fondi (ESI fondi)

- ERAF: ieguldījumi platjoslas sakaru tīklos **3. prioritārā mērķa ietvaros**, kopā ar transporta un energoapgādes infrastruktūru
- ELFLA: ieguldījumi platjoslas sakaru tīklos tikai kā daļa no vietējiem attīstības projektiem

Eiropas infrastruktūras savienības instruments (EISI) — *Digital*

- **3 miljardi EUR**
- Pievēršas savienojamības infrastruktūrai, lai izvērstu digitālās pārmaiņas
- Sinerģijas ar EISI transporta un EISI enerģijas tīkliem EISI programmas ietvaros

InvestEU

- Daļa no ilgtspējīgas infrastruktūras loga
- **11,5 miljardu garantija** pieejama ieguldījumiem platjoslas sakaru tīklos, bet arī citos infrastruktūras objektos

PROJEKTI

MĀCĪŠANĀS AR SIMULĀCIJĀM VIRTUĀLAJĀ SLIMNĪCĀ

**KOPĒJAIS IEGULDĪJUMS
8 855 010 EUR**

**ES IEGULDĪJUMS
4 084 010 EUR**

Lotringas virtuālā slimnīca (HVL) nodrošina studentiem un veselības aprūpes speciālistiem medicīniskās simulācijas aprīkojumu un instrumentus. Reaģējot uz izaicinājumu “nekad pirmo reizi nemēģināt ar pacientu”, šo slimnīcu atbalsta ERAF un vada Lotringas Universitātes Medicīnas koledža, kurā darbojas medicīnas, zobārstniecības, farmācijas un sporta medicīnas fakultātes.

Nansī Universitātes slimnīcā 2018. gada janvārī atvērta HVL nodrošina mācīšanos, kuras pamatā ir simulācija, daudziem medicīniskās un paramedicīniskās jomas veselības aprūpes speciālistiem gan no slimnīcām, gan privātp praksēm.

Tajā ietilpst CUESIM (Universitātes Centrs apmācībai ar simulāciju), CESU (Neatliekamās aprūpes mācību centrs), Ķirurģijas skola, Odontoloģija (zobārstniecība tiesu medicīnas vajadzībām), MéMoSim'S (Zinātnības centrs metroloģijā, modelēšanā un simulācijā veselības un sporta jomās) un slimnīcas aptieka iekšējai izmantošanai. Tajā atrodas arī aprūpes zona ar gultām un simulācijas platformu augsta infekcijas riska gadījumiem.

Mācīšanās ar simulācijām sniedz vairākas priekšrocības. Studenti un veselības aprūpes speciālisti var attīstīt tehniskās un uzvedības prasmes pirms to izmantošanas ar reāliem pacientiem.

Iespējama apmācība individuāli pielāgotā tempā, neatkarīgākā veidā un ar lielāku drošību, piemēram, darbojoties ar toksiskiem produktiem. Viņi var iegūt pieredzi ar automatizētām metodēm un var paši novērtēt sevi no malas, tiekot filmēti un tad vispusīgi novērtēti, kā arī izmantojot virtuālo realitāti un interaktīvas “nopietašanās spēles”.

Dažādu profesiju pārstāvji iemācās labāk strādāt kopā, atsakoties no sadrumstalotas apmācības. Gala rezultātā ieguvēji būs pacienti, jo veselības aprūpes speciālisti var efektīvi pievērsties pacientam, būt uzmanīgi attiecībā uz viņu vajadzībām un sniegt labāku atbalstu.

Jaunuzņēmumu veicināšana

Virtuālajai slimnīcai ir liela ietekme uz jaunu izglītības programmu nodrošināšanu. Pirmie apmācības kursi sākās 2016. gadā 1000 un 1500 vispārējās prakses ārstiem, ātrās palīdzības ārstiem un ķirurgiem. Mērķa rādītājs ir no 4000 līdz 5000 veselības aprūpes speciālistiem gadā.

Jau ir uzsākti vairāki universitātes līmeņa kursi, kas saistīti ar virtuālo slimnīcu un tiks īstenoti vismaz 16 īsāki profesionālas izaugsmes kursi.

Turklāt ir nodibināti divi ar HVL saistīti jaunuzņēmumi: viens specializējas robotikas jomā, bet otrs — nanotehnoloģiju jomā. Lotringas Universitāte nodarbina apmēram 10 doktorantūras līmeņa studentu kā daļu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda projekta, un ir noslēgti vairāki līgumi uz konkrētu termiņu administratīvo funkciju nodrošināšanai.

HVL ir iesaistīta arī pētniecības aktivitātēs medicīnas jomā, pētniecībā un attīstībā (speciālas zināšanas jaunu medicīnas iekārtu jomā) un izglītības pētniecības jomā (jaunu simulācijas instrumentu izstrāde).

Papildus Medicīnas koledžai HVL atbalsta trīs organizācijas — Lotringas Universitāte, CHRU un Lotringas Vēža pētniecības institūts — un tā sadarbojas ar citiem pētniecības centriem un partneriem no rūpnieciskās vides. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<http://www.hvl.healthcare/>

PROJEKTI

JAUNI RISINĀJUMI E-ATKRITUMU PĀRSTRĀDEI

KOPĒJAIS IEGULDĪJUMS
8 999 000 EUR

ES IEGULDĪJUMS
3 295 560 EUR

Spānijas e-atkritumu apsaimniekošanas uzņēmums *Ewaste Canarias* piešķirs ERAF finansējumu diviem pētniecības un attīstības projektiem ar nolūku identificēt jaunu elektronisko atkritumu pārstrādes potenciālu.

Ewaste Canarias sevi ir pozicionējis jaunā nozarē un pašlaik darbojas modernākajā elektroniskā un elektriskā atkritumu pārstrādes rūpnīcā Kanāriju salās.

Tas bija pirmais uzņēmums, kas sāka darboties ar dzesēšanas gāzēm un pārstrādāja tās, izmantojot biogāzi. Tas spēj pārstrādāt vairāk nekā 100 dažādu ierīču veidu, vienlaikus nodrošinot dekontamināciju 99,8 % siltumnīcas efektu izraisošo gāzu, kas atrodamas atkritumos.

Saskaņā ar Eiropas pamatnostādņiem projekts pievēršas augstas tīrības izejmateriālu atgūšanai atbilstoši ES standartiem un atkritumu pārstrādei netālu no to rašanās vietas.

Pašreiz aukstumiekārtu un elektrisko ūdens sildītāju pārstrādes laikā daļa atkritumu ir jāsadēzina, radot ievērojamu kaitējumu videi, jo šīm ierīcēm nav pārstrādes alternatīvu.

Reaģējot uz to, *Ewaste Canarias* izmantos Eiropas Reģionālās attīstības fonda atbalstu diviem specifiskiem pētniecības un izstrādes projektiem, lai identificētu alternatīvus risinājumus. Pirmā projekta mērķis ir reģenerēt poliuretāna putu atkritumus, pārstrādājot ledusskapjus.

Otrā projekta ietvaros tiks mēģināts izveidot un attīstīt procedūru, kas ļautu pārstrādāt elektriskos ūdens sildītājus, kurus ir grūti pārstrādāt, un nodrošināt to dekontamināciju.

Iemaņas un darbvietas

Tiek cerēts, ka ar ERAF palīdzību šie projekti identificēs veidus, kā iegūtos materiālus izmantot citās rūpniecības jomās vai arī kā absorbentus, lai izvairītos no negatīvajām sekām apkārtējai videi, kas rodas, tos sadedzinot.

Ewaste vispārējais mērķis ir veicināt pārstrādāto rūpniecisko materiālu attīstīšanu un konsolidāciju, kuras pamatā ir kvalitāte, efektivitāte un cieņa pret vidi. Tiek cerēts, ka rezultāti sekmēs Kanāriju salu ekonomikas dažādošanu un veicinās augsti kvalificētu darbvietu izveidi. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<http://www.ewaste.es>

PROJEKTI

DZĪVNIĒKU NELEGĀLĀ TIRDZNICĪBA PĀRI ITĀLIJAS— AUSTRIJAS ROBEŽAI — PROBLĒMAS RISINĀŠANA

**KOPĒJAIS IEGULDĪJUMS
1 117 300 EUR**

**ES IEGULDĪJUMS
949 700 EUR**

Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji no Friuli-Venēcijas Džūlijas Itālijā un no Karintijas Austrijā darbojas kopā *Bio-Crime* projektā, lai novērstu nelegālu dzīvnieku tirdzniecību. Šāda tirdzniecība apdraud cilvēku un dzīvnieku veselību, veicina slimību izplatīšanos un apdraud ekonomisko drošību un sabiedrības drošību.

Pārrobežu reģioni Itālijas ziemeļaustrumos un Austrijas dienvidos atrodas nelegālas lolojumdzīvnieku tirdzniecības (galvenokārt suņu, kaķu un putnu) tranzīta maršrutā, galvenokārt no valstīm Eiropas austrumos. Šī prettiesiskā rīcība var palīdzēt izplatīt zoonozes — infekcijas slimības, piemēram, trakumsērgu vai putnu hlamidiozi —, kuras var tikt pārnestas no dzīvniekiem uz cilvēkiem.

Šī starptautiskā noziedzība arī negatīvi ietekmē dzīvnieku veselību un labturību, tirgus aizsardzību (valstu šķirnes dzīvnieku audzētājus), kā arī notiek patērētāju krāpšana un iespējama zoonozi izraisošo patogēnu izmantošana bioterorismā.

Bio-Crime komanda ir veicinājusi kopīgu risinājumu rašanu, daloties ar datiem un īstenojot apmācības un izglītības programmas abu pušu iesaistītajām iestādēm un plašākai sabiedrībai. Būtisks šī Eiropas Reģionālās attīstības fonda atbalstītā projekta aspekts bija digitālās inovācijas.

Lai nodrošinātu projekta ilgspēju, tika izveidots spēcīgs sadarbības tīkls starp valsts iestādēm, tostarp, veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējiem, muitu un tiesu iestādēm.

Bio-Crime organizēja vairākus mācību kursus par dzīvnieku slimību riskiem, to novēršanu un dzīvnieku turēšanu vairāk nekā 1000 Itālijas un Austrijas amatpersonām un policijas

darbiniekiem. Tika izstrādāti kopīgi operatīvie protokoli un veiktas kopīgas pārrobežu pārbaudes, kuru rezultātā izdevās pazemināt noziedzības līmeni.

Vienota epidemioloģiskā kontrole veicināja labāku piekļuvi datiem un dalīšanos ar tiem plašākā apjomā. Pateicoties reāllaika sistēmai, ar kuru amatpersonas tiek brīdinātas par nopietniem pārrobežu apdraudējumiem, izdevās panākt ātrāku un labāk koordinētu dažādu dienestu rīcību. Valsts amatpersonas, policija un skolotāji tagad var izmantot drošu tīmekļa platformu.

Mācību process

Tā kā vecāki bieži iegādājas lolojumdzīvniekus saviem bērniem, šī projekta laikā tika izstrādātas izglītojošas programmas 11–13 gadus veciem bērniem. Ar anketēšanas palīdzību pārrobežu reģionā tika novērtētas bērnu zināšanas pirms un pēc dalības šajā programmā. Tā parādīja, ka vairāk nekā 30 % bērnu ir nepietiekamas zināšanas par lipīgu slimību izplatīšanos no dzīvniekiem uz cilvēkiem un apiešanos ar dzīvniekiem, kas saskan ar rādītājiem citās ES valstīs.

Pavisam programmā piedalījās 240 bērni Karintijā un 200 — Friuli-Venēcijā Džūlijā, un rezultātā tika sasniegta labāka informētība par zoonozes izraisītiem riskiem veselībai un tika organizēta zīmējumu, sacerējumu un fotogrāfiju izstāde. Tagad projektā ir iesaistītas arī skolas no Vācijas un Slovēnijas.

Papildus publiski pieejamai tīmekļa vietnei ar tīmekļa plūsmas analīzes sistēmu, bērniem pielāgotā komunikācijā ietilpa *YouTube Bio-crime* izglītojošs kanāls un īsi video animācijas filmu formā.

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<http://www.biocrime.org/>

PROJEKTI

JAUNA APMĀCĪBA UZNĒMĪGIEM JAUNIEŠIEM NOŽĪMĒ UZNĒMĒJDARBĪBU

KOPĒJAIS IEGULDĪJUMS
904 830 EUR

ES IEGULDĪJUMS
769 110 EUR

Eiropas Reģionālās attīstības fonds palīdz stimulēt uzņēmējdarbību un inovāciju Balkānu-Vidusjūras reģionā, piešķirot finansējumu konsultāciju sniegšanai jauniešiem piecās Eiropas valstīs.

Jauni uzņēmēji Bulgārijā, Kiprā, Grieķijā, Albānijā un Ziemeļmaķedonijā apgūst jaunas uzņēmējdarbības prasmes, pateicoties projektam “i3 — izglītība idejām, izgudrojumiem un inovācijām uzņēmējdarbības veikšanai”. Šo piecu valstu apmācību un izglītības iestādes, kā arī uzņēmumi sadarbojas, lai īstenotu projekta aktivitātes un atbalstītu jaunu uzņēmumu izaugsmi.

Nepieciešamība stimulēt ekonomisko izaugsmi ir kopēja problēma, ar kuru saskaras Balkānu pussalas un Vidusjūru austrumu piekrastes reģions. i3 projekts palīdz risināt šo situāciju, izveidojot apmācību modeli, kas ietver pamatprogrammu, kā arī stratēģiju, kas palīdz to īstenot.

Pavisam 250 universitātes un koledžas līmeņa studenti un citi jaunieši gūst labumu no šīs apmācības un saņem arī veiksmīgu uzņēmēju sniegtas konsultācijas.

Apmācība nākotnei

Ikvienā no valstīm, kuras piedalās šajā projektā, notiek piecu dažādu trīs dienas ilgu apmācību moduļu izmēģinājuma programmas testēšana. Apmācība sākas ar vispārēju ievadu par uzņēmējdarbību, kurai seko specializēta apmācība kādā no

šīm jomām: vide, enerģētika, IKT, dzīvesstils, modernās tehnoloģijas, piemēram, robotika un nanotehnoloģijas. Ikvienu izmēģinājuma programmu apmeklē 50 studenti, kuriem ir dota iespēja apmeklēt uzņēmumus. Viņi arī “ēno” pieredzējušus uzņēmējus, kuri vada veiksmīgus uzņēmumus.

Pirmais apmācību modulis notika Bulgārijā, taču tajā iesaistījās dalībnieki no visām partnervalstīm. Pēc tam, kad dalībnieki bija apguvuši tādas tēmas kā uzņēmējdarbība sabiedrības labā, komunikācijas māksla un praktiskā matemātika, turpinājumā viņi uzzināja par veselību, darba vidi, ceļošanu un tūrismu, izklaides industriju, sabiedrisko ēdināšanu, sportu un kultūru.

Papildinformācija par i3 modeli un apmācības materiāliem tiks publicēta bukletā, kas būs pieejams tiešsaistē. Projekta rezultāti tika atspoguļoti izstādē un konferencē, kas notika Sofijas Universitātē Bulgārijā, lai popularizētu konkrētas apmācību jomas un mudinātu iesaistīties plašāku organizāciju loku.

Raugoties nākotnē, projekta ilgtermiņa mērķis ir izveidot atpazīstamu zīmolu apmācību kursiem, ar kuru var popularizēt radošu un fokusētu apmācību iespējas jauniešiem savu uzņēmumu veidošanai.

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<http://www.i-3.eu/>

PROGRAMMA

2019. GADA 7.–10. OKTOBRIS

Brisele (BE)

Eiropas Reģionu un pilsētu nedēļa

2019. GADA NOVEMBRIS

Milāna (IT)

EUSALP forums, Milāna

2019. GADA NOVEMBRIS

Brisele (BE)

Smart Regions 3.0

JURIDISKS PAZIŅOJUMS

Ne Eiropas Komisija, ne personas, kas rīkojas Komisijas vārdā, neatbild par to, kā tiek izmantota šajā publikācijā iekļautā informācija.

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2019. gads

PDF ISSN 1725-8235 KN-LR-19-069-LV-N

© Eiropas Savienība, 2019. gads

Atļauts izmantot citur, norādot avotu.

Eiropas Komisijas dokumentu atkalizmantošanas politika ir noteikta ar Lēmumu 2011/833/ES (OV L 330, 14.12.2011., 39. lpp.).

Lai varētu izmantot vai reproducēt fotoattēlus vai citus materiālus, uz ko ES nav autortiesību, atļauja jāprasa tieši autortiesību īpašniekam.

Printed by Bietlot in Belgium

Šis žurnāls ir iespiests uz pārstrādāta papīra angļu, bulgāru, franču, grieķu, itāļu, poļu, spāņu, rumāņu un vācu valodā. Tas ir pieejams 22 valodās šajā tīmekļa vietnē:
http://ec.europa.eu/regional_policy/lv/information/publications/panorama-magazine/

Šī izdevuma saturs pabeigts 2019. gada jūnijā.

FOTOGRAFĪJAS (LAPPUSES):

Vāks: © Morāvijas-Silēzijas reģiona arhīvs;

3. lappuse: © Eiropas Savienība;

4. lappuse: © *iStock/baona*;

6. lappuse: © *iStock/HildaWeges*;

7. lappuse: © *iStock/baona*;

8. lappuse: © *iStock/kupicoo*;

10. lappuse: © *iStock/aelitta*;

11. lappuse: © Eiropas Savienība 2018 / Georgs Bologoris
(*Georges Boulougouris*);

13. lappuse: *RocktheAlps* © Eiropas Savienība, 2019. gads /
Sebastjens Ferraro (*Sébastien Ferraro*);

14. lappuse: *ENERPAT* © Eiropas Savienība, 2019. gads /
Kirils Morvā (*Cyril Morvant*) E=0 © Eiropas Savienība,
2019. gads / *Studio Arnography*;

15. lappuse: *Mobilitas* © Eiropas Savienība, 2019. gads /
Luidži Sauro (*Luigi Sauro*) *Fotographi Studio*;

16. lappuse: *Ariel* © Eiropas Savienība, 2019. gads /

Luidži Sauro (*Luigi Sauro*) *Fotographi Studio*;

18. lappuse: © *iStock/kentoh*;

20. lappuse: © *Susie-Knoll_Creative Commons_CC BY 3.0 DE*;

21. lappuse: © Eiropas Savienība 2018. gads /

Ženevjēva Enžela (*Genevieve Engel*);

22. lappuse: © Eiropas Savienība, 2019. gads / Deniss Klosons
(*Denis Closon*); © Emori Bizio (*Amaury Bisiaux*);

24. lappuse: © Danilo di Stefano (*Daniilo di Stefano*);

25. lappuse: © Elodija Žozefa-Auguste (*Elodie Joseph-Auguste*)

26. lappuse: © *iStock/rustamank*;

27. lappuse: © Morāvijas-Silēzijas reģiona arhīvs;

28. lappuse: © Morāvijas-Silēzijas investīcijas un attīstība;

29. lappuse: © Morāvijas-Silēzijas investīcijas un attīstība;

30. lappuse: © Morāvijas-Silēzijas reģions;

32. lappuse: Augšā – 1. attēls. © Boriss Renners (*Boris Renner*);
2. attēls. © Jirži Zerzoņs (*Jiří Zerzoň*);

Lejā © Ostravas pilsēta;

33. lappuse: 3. attēls. © Jirži Zerzoņs (*Jiří Zerzoň*); 4. attēls. ©

Jirži Zerzoņs (*Jiří Zerzoň*); 5. attēls. © Boriss Renners

(*Boris Renner*); 6. attēls. © *Dolní Vitkovice* rajona arhīvs;

34. lappuse: © Morāvijas-Silēzijas reģiona arhīvs;

35. lappuse: © Morāvijas-Silēzijas reģiona arhīvs;

38. lappuse: © *iStock/Quardia*;

40. lappuse: Hāga © *iStock/Deejipilot*; Milāna © *iStock/Luneberg*;
Londona © *iStock/QQ7*;

44. lappuse: © *iStock/PeopleImages*;

45. lappuse: © Eiropas Savienība;

47. lappuse: © Lotringas virtuālā slimnīca;

48. lappuse: © *iStock/makenoodle*;

49. lappuse: © *iStock/Vesnaandjic*.

SEKOJIET LĪDZI NOTIKUMIEM

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

[EUinmyRegion](https://twitter.com/EUinmyRegion)

[EUinmyRegion](https://www.facebook.com/EUinmyRegion)

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

[EUinmyRegion](https://www.youtube.com/EUinmyRegion)

[euinmyregion](https://www.instagram.com/euinmyregion)

ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en
[@CorinaCretuEU](https://twitter.com/CorinaCretuEU)

Eiropas Savienības
Publikāciju birojs

Eiropas Komisija
Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts
Kommunikācija — Agnès Monfret
Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
E-pasts: regio-panorama@ec.europa.eu